

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

AGENȚIA DE TRANSPLANT

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

2024

CUPRINS:

I. PREZENTAREA ORGANIZAȚIEI

- **Cadrul juridic de organizare și funcționare**
- **Schimbările legislative și armonizarea cadrului legislativ în conformitate cu Planul Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027 în scopul executării Hotărârii Guvernului nr. 829/2023**

II. ACTIVITATEA MANAGERIALĂ

- **Scopuri**
- **Obiective**

III. ORGANIZAREA ȘI MONITORIZAREA ACTIVITĂȚILOR DE TRANSPLANT DE ORGANE, ȚESUTURI ȘI CELULE UMANE

IV. ACTIVITATEA ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

V. FINANȚAREA ȘI VALORIFICAREA ALOCAȚIILOR BUGETARE

VI. DIFICULTĂȚI ÎNTÂMPINATE ÎN PROCESUL DE LUCRU

VII. SOLUȚII

I. PREZENTAREA ORGANIZAȚIEI

Cadrul juridic de organizare și funcționare.

Actele normative de bază care reglementează activitatea Agenției de Transplant sunt:

- Legea privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane nr. 42-XVI din 06.03.2008;
- Hotărârea Guvernului cu privire la instituirea Agenției de Transplant nr. 386 din 14.05.2010.

Misiunea Agenției de Transplant constă în realizarea politicilor și programelor naționale de transplant de organe, țesuturi și celule umane, asigurând pacienților acces egal la serviciile de transplant, inclusiv organizarea și monitorizarea pe întreg teritoriul Republicii Moldova a activităților de transplant de organe, țesuturi și celule umane, în conformitate cu legislația în vigoare.

La sfârșitul perioadei de raportare anul 2024 au fost ocupate 16 unități, vacante fiind 3,5 unități.

Structura schemei de încadrare a personalului Agenției de Transplant pentru anul 2024 a fost formată după cum urmează:

Structura	Unități aprobate	Unități ocupate	Unități vacante	Funcțiile vacante
Conducerea: director, vicedirector	2,0	1,0	1,0	vicedirector
Direcția Transplantologie	4,5	4,5	0	
Direcția sisteme informaționale și logistică. Secția Registrul Național Renal	4,0	3,0	1,0	medic
Serviciul de coordonare și monitorizare a activităților de reproducere umană; <i>NOTĂ*: Funcția de medic ocupată din 30.12.2024</i>	2,0	2,0	0	-
Centrul de formare profesională a personalului medical din domeniul transplantului (cu statut de direcție)	3,0	1,5	1,5	1 funcție șef Centru, 0,5 funcție medic
Serviciul Economico-Financiar:	2,0	2,0		
Contabil șef:	1,0	1,0		
Economist principal	0,5	0,5		
Specialist principal resurse umane	0,5	0,5		
Serviciul juridic	1,5	1,5		
Personal auxiliar	0,5	0,5		
Total	19,5	16,0	3,5	

 Schimbările legislative și armonizarea cadrului legislativ.

- ❖ **În scopul executării Hotărârii Guvernului nr. 829/2023 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni privind realizarea criteriilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și implementarea Acordului de Asociere RM-UE pentru anii 2024-2027 domeniul Sănătate**

În cadrul Agenției de Transplant a fost întocmit Ordinul nr. 5/2024 pentru aprobarea componenței nominale a grupurilor de lucru cu privire la realizarea criteriilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și implementării Acordului de Asociere RM-UE pentru anii 2024-2027 în domeniul Sănătate și consolidarea procesului de armonizare a legislației Republicii Moldova în domeniul donării și transplantului de organe, țesuturi și celule umane și au fost realizate următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului și aprobarea **Hotărârii Guvernului Nr. HG 694/2024 din 09.10.2024 cu privire la instituirea Sistemului informațional „Transplant”** și aprobarea Conceptului tehnic și a Regulamentului de funcționare al Sistemului Informațional „Transplant”.

Obiectivele actului normativ:

- ✓ asigurarea evidenței fișelor medicale ale pacienților ce donează un organ, țesut sau celule pentru primitorii care necesită un transplant de organ, țesut și celule umane în condițiile legii;
 - ✓ facilitarea participării la schimbul de organe, țesuturi și celule umane cu alte state, inclusiv cu statele Uniunii Europene;
 - ✓ asigurarea formării registrelor donatorilor și primitorilor de organe, țesuturi și celule umane;
 - ✓ asigurarea formării modulului de biovigilență pentru raportarea, investigarea, înregistrarea și transmiterea informațiilor privind evenimentele și reacțiile adverse grave, care pot influența calitatea și siguranța organelor, țesuturilor și celulelor umane utilizate la om;
 - ✓ asigurarea formării modulului de statistici și raportări ale activităților în domeniul transplantului de organe, țesuturi și celule umane și al activităților din cadrul reproducerii asistate medical;
 - ✓ asigurarea formării resurselor informaționale de stat privind starea sănătății populației.
- Elaborarea proiectului **Hotărârii Guvernului privind schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, importul și exportul de țesuturi și celule umane**, care conține:
 - **Regulamentul cu privire la schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state** și plasarea acestuia pe site-ul Ministerului Sănătății pentru discuții publice, care urmează a fi aprobat prin Hotărâre de Guvern.

Obiectivele actului normativ:

- ✓ reglementează schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state;

- ✓ stabilește procedurile de informare, în cazul în care are loc schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, în vederea respectării cerințelor de calitate și siguranță, echivalente cu cele din Uniunea Europeană (UE).
- **Regulamentul privind importul și exportul de țesuturi și celule umane destinate utilizării în scop terapeutic la om** și plasarea acestuia pe site-ul Ministerului Sănătății pentru discuții publice, care urmează a fi aprobat prin Hotărâre de Guvern.
Obiectivele actului normativ:
 - ✓ stabilește cerințele și condițiile pentru importul și exportul de țesuturi și celule umane destinate utilizării în scop terapeutic la om;
 - ✓ procedurile de verificare a standardelor echivalente în materie de calitate și siguranță a țesuturilor și celulelor umane destinate utilizării în scop terapeutic la om, importate și exportate în/din Republica Moldova.
- Elaborarea **Regulamentului privind efectuarea activităților de vigilență în transplantul de organe, țesuturi și celule umane**, aprobat prin **Ordinul ministrului sănătății nr. 1052/2024 din 18.12.2024**.
Obiectivele actului normativ:
 - ✓ stabilește măsurile pentru implementarea la nivel național a unui Sistem de vigilență în domeniul transplantului de organe, țesuturi și celule de umane;
 - ✓ asigură monitorizarea sistematică a incidentelor adverse grave și reacțiilor adverse grave;
 - ✓ se aplică în activitățile privind organizarea donării, prelevării, testării, procesării, conservării, stocării, distribuirii, importului, exportului, transportului și transplantului de organe, țesuturi și celule umane.
- Elaborarea **Regulamentului de punere în aplicare a sistemului de trasabilitate a organelor, țesuturilor și celulelor destinate utilizării la om și aplicarea Codului European Unic**, aprobat prin **Ordinul ministrului sănătății nr. 1095/2024 din 23.12.2024**.
Obiectivele actului normativ:
 - ✓ instituirea unui cadru normativ pentru asigurarea sistemului de trasabilitate a organelor, țesuturilor și celulelor destinate utilizării la om și aplicarea Codului European Unic;
 - ✓ asigură respectarea cerințelor pentru protecția datelor cu caracter personal, confidențialitatea și securitatea prelucrării acestora.
- ❖ **Planul instituțional de acțiuni privind implementarea legislației naționale (Legea nr. 138/2012 privind sănătatea reproducerii):**
- Elaborarea **Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Reproducerea Asistată Medical**, aprobat prin **Ordinul ministrului sănătății nr. 529 din 18.06.2024**.
Obiectivele actului normativ:
 - ✓ stabilește atribuțiile de bază ale Consiliului;
 - ✓ stabilește componența și modul de desfășurare a activității Consiliului;

- ✓ asigură coordonarea și supravegherea activităților RAM.
- Elaborarea **Regulamentului privind aplicarea tehnologiilor asistate medical**, aflat la etapa de consultare publică/avizare/expertizare.
Obiectivele actului normativ:
 - ✓ stabilește modul de organizare și acordare a serviciilor RAM și de aplicare a tehnologiilor de reproducere asistată (ART);
 - ✓ stipulează procedura de autorizare a prestatorilor de servicii RAM, băncile de celule reproductive;
 - ✓ stabilește criteriile minime a autorizării activităților desfășurate de donare, prelevare, testare, prelucrare, conservare, stocare, distribuire și utilizare la om a țesuturilor și celulelor reproductive, conform Legii nr.42/2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane.

II. ACTIVITATEA MANAGERIALĂ

Scopuri

Scopurile de bază au fost:

1. Realizarea prevederilor Planului Național de Acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027 în scopul executării Hotărârii Guvernului nr. 829/2023;
2. Asigurarea desfășurării pe întreg teritoriul Republicii Moldova al activităților de donare și transplant de organe, țesuturi și celule umane în conformitate cu legislație în vigoare și a celor mai bune practici existente în domeniul donării și transplantului.

Obiective

Reieșind din scopurile propuse în aspect practic Agenția și-a canalizat activitatea sa în atingerea următoarelor obiective:

- Transpunerea și consolidarea procesului de armonizare a legislației Republicii Moldova în domeniul donării și transplantului de organe, țesuturi și celule umane cu Acquis-ul Uniunii Europene conform Acordului de asociere;
- Elaborarea mecanismelor de reglementare pentru implementarea transplantului de organe, țesuturi și celule umane, în scopul executării Hotărârii Guvernului nr. 829/2023 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, și implementării Acordului de asociere și consolidarea procesului de armonizare a legislației Republicii Moldova în domeniul donării și transplantului de organe, țesuturi și celule umane;
- Organizarea și monitorizarea activităților de transplant de organe, țesuturi și celule umane;
- Dezvoltarea colaborării internaționale;

- Promovarea la nivel național a activităților de transplant de organe, țesuturi și celule umane;
- Dezvoltarea profesională;
- Elaborarea bugetului pentru anul 2025.

Pe parcursul anului 2024 Agenția de Transplant a activat reieșind din funcțiile sale de bază și anume:

- 1) organizarea și coordonarea activității de prelevare și transplant de organe;
 - 2) organizarea și coordonarea activității de prelevare, preparare, conservare, validare, alocare, stocare și transport pentru transplantul de țesuturi și celule umane cu utilizare terapeutică pe teritoriul Republicii Moldova;
 - 3) evaluarea și monitorizarea implementării prevederilor actelor normative în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice, aprobate de Ministerul Sănătății;
 - 4) coordonarea și monitorizarea trasabilității reproducerii umane asistate medical;
 - 5) exercitarea competențelor și responsabilităților prevăzute în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014;
- ❖ **Examinarea și perfectarea dosarelor depuse de instituțiile medico-sanitare, băncile de țesuturi și/sau celule umane și persoanele juridice care au solicitat autorizarea pentru desfășurarea activităților în domeniul donării și transplantului de organe, țesuturi și celule umane**

Astfel, pe parcursul anului de raportare au fost autorizate:

- Instituțiile medico-sanitare, băncile de țesuturi și/sau celule umane, persoanele juridice autorizate:
1. Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Ungheni Ordinul Ministerului Sănătății de autorizare nr.835 din 11.10.2024;
 2. Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Hâncești Ordinul Ministerului Sănătății de autorizare nr.857 din 21.10.2024;
 3. Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Orhei, Ordinul Ministerului Sănătății de autorizare nr.874 din 28.10.2024;
 4. Banca de țesuturi umane din cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie, Ordinul Ministerului Sănătății de autorizare nr. 909 din 06.11.2024;
 5. SRL „Alfa Biobank”, Ordinul Ministerului Sănătății de autorizare nr. 1001 din 11.12.2024;
 6. Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal „Gheorghe Paladi”, Ordinul Ministerului Sănătății de autorizare nr. 1068 din 23.12.2024.

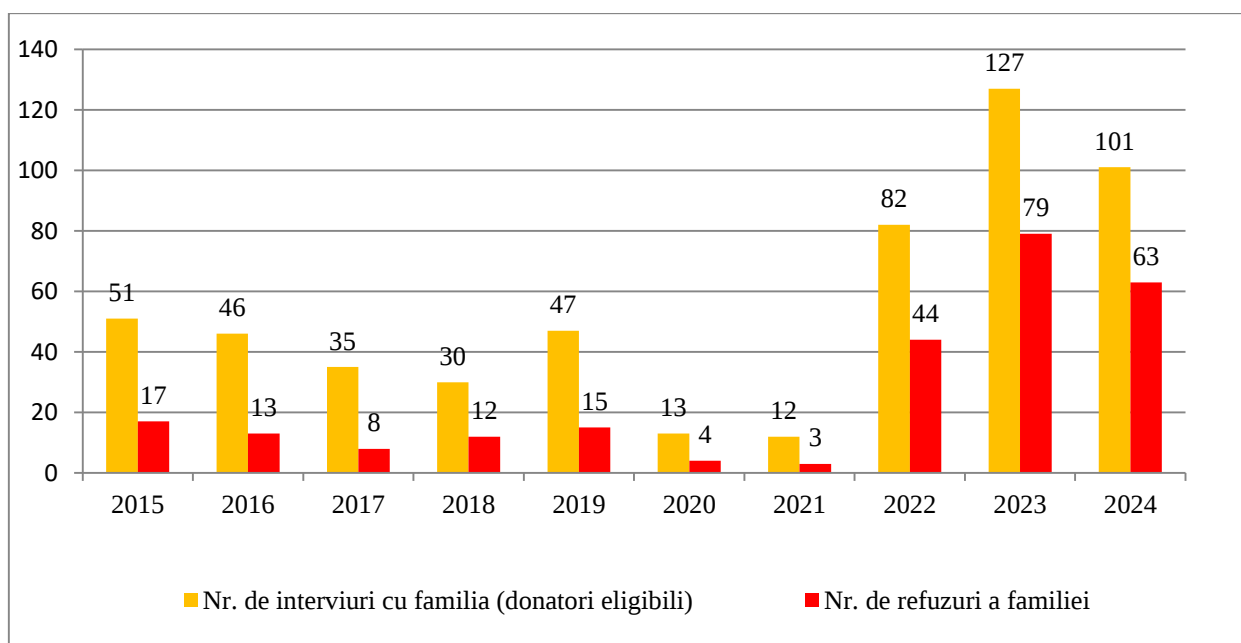
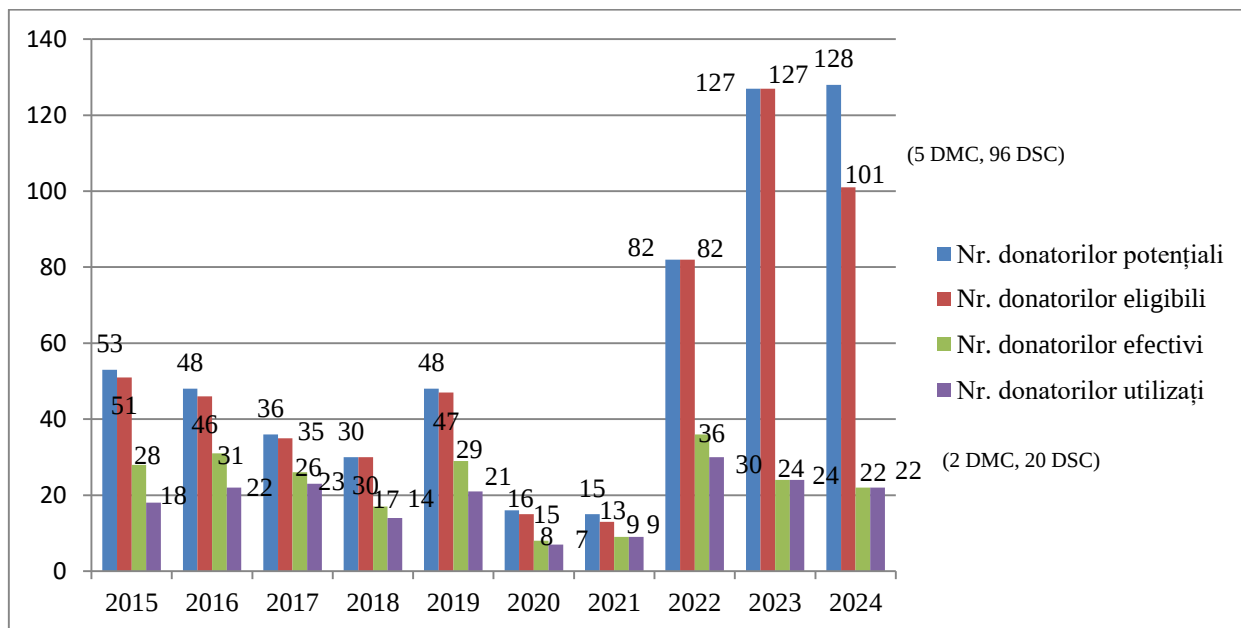
- ❖ Agenția de Transplant a continuat pe parcursul anului 2024 activitățile în vederea promovării donării și transplantului de organe, țesuturi și celule umane:
 - ✓ a participat la diferite emisiuni televizate, publicând articole în mas-media etc.;
 - ✓ a organizat și petrecut evenimentul anual consacrat Zilei europene și naționale a donării și transplantului de organe, țesuturi și celule umane la monumentul DONATORILOR la data de 6 octombrie 2024.
- ❖ Pe parcursul anului 2024 a continuat colaborarea între Ministerul Sănătății și Ministerul Afacerilor Interne privind combaterea traficului de ființe umane în scop de prelevare a organelor sau țesuturilor. Activitatea respectivă este desfășurată în cadrul acordului de colaborare între Ministerul Sănătății și Ministerul Afacerilor Interne.

III. ORGANIZAREA ȘI MONITORIZAREA ACTIVITĂȚILOR DE TRANSPLANT DE ORGANE, ȚESUTURI ȘI CELULE UMANE

Pe parcursul anului 2024 au fost organizate și monitorizate activitățile de prelevare și transplant, după cum urmează:

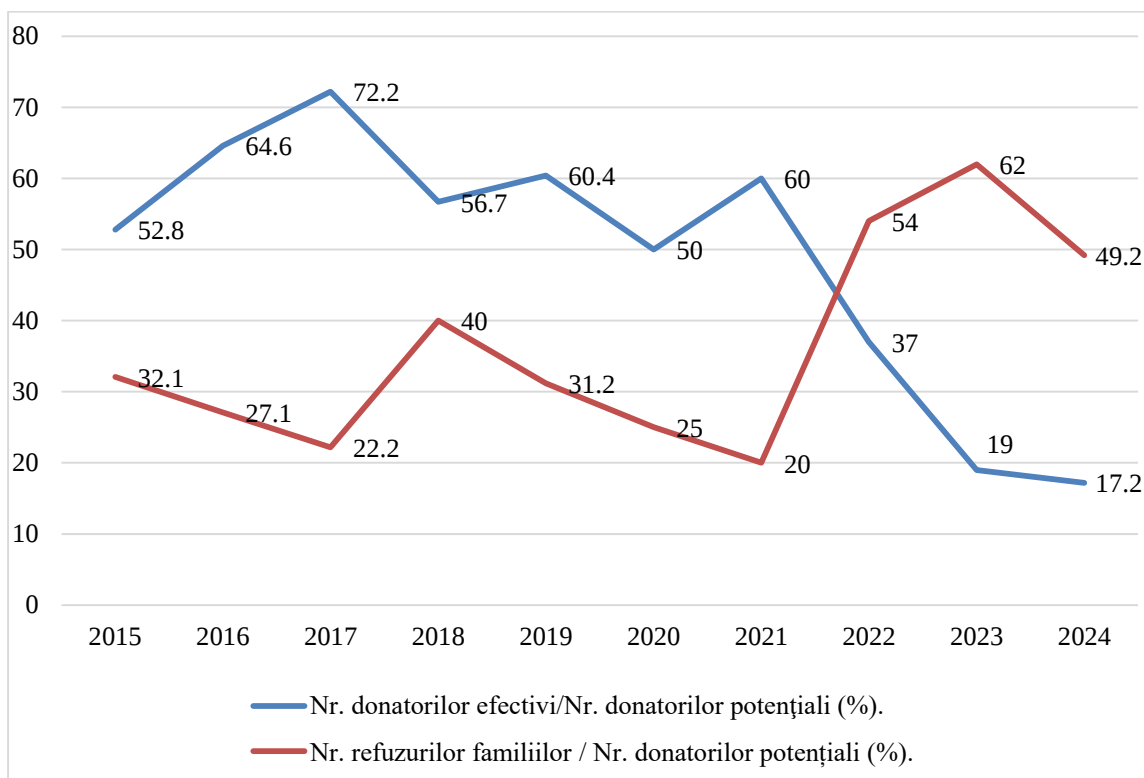
- Efectuarea serviciilor de gardă 24/24 ore a coordonatorului de transplant de nivelul 2 din cadrul Agenției de Transplant pentru coordonarea activităților de donare și transplant în strânsă legătură cu coordonatorul de transplant din instituțiile medico-sanitare, echipele medico-chirurgicale de prelevare și transplant.
- Pe parcursul anului au fost monitorizate **128** (127 în 2023, 82 în 2022) de cazuri de donatori cadaverici potențiali DMC+DSC (discuția cu familia în 101 de cazuri) dintre care **2** au devenit donatori efectivi de organe (organe și țesuturi au fost prelevate – 2 cazuri DMC) și **22** donatori efectivi de țesuturi (2 DMC+ 20 DSC).
- Grupul de lucru pentru validarea activităților de examinare și menținere preoperatorie a *donatorului potențial de organe în moarte cerebrală* a examinat 5 rapoarte, prezentate de către instituțiile medico-sanitare autorizate (7 în anul 2023, 8 în anul 2022) și a constatat că au fost îndeplinite criteriile de validare a procedurii conform Cap. III din Regulament în toate 5 cazuri.
- *Prelevarea multiorgană* de la donator cadaveric aflat în moarte cerebrală – **1** caz (1 caz în 2023, **3** cazuri în 2022).
- Numărul total de *donatori potențiali* în moarte cerebrală constituind **8** (7 în anul 2023, **9** în anul 2022), din ei *donatori eligibili* fiind 5 (acordul familiei – 2 cazuri, refuzul familiei – 3 cazuri).
- Numărul total de *donatori efectivi* în moarte cerebrală **2** cazuri (**1** în anul 2023, **3** în anul 2022).

**Analiza rapoartelor coordonatorilor de transplant din
instituțiile medico-sanitare autorizate (total donatori cadaverici DMC+DSC)**

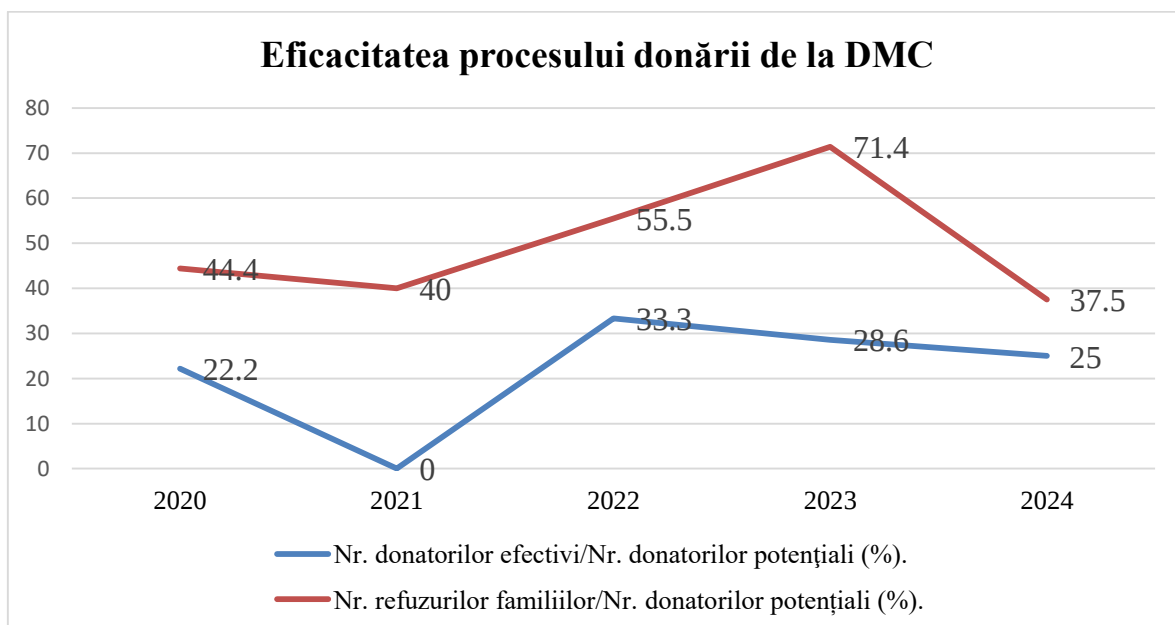

**Analiza rapoartelor coordonatorilor de transplant din
instituțiile medico-sanitare autorizate (total donatori cadaverici DMC+DSC)**

Eficacitatea procesului donării (%)

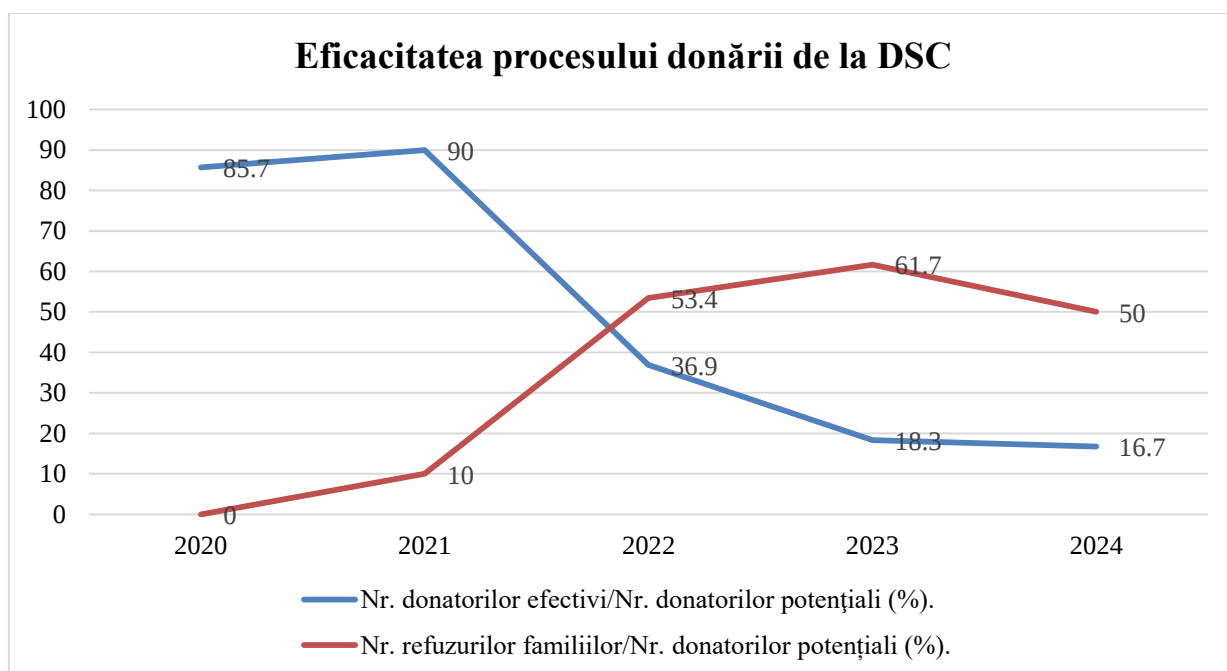

- **Rata de refuz a familiei donatorului decedat** are tendința de scădere, coborând la **49,2 %** în anul 2024.

Indicatori de eficacitatea procesului de donare de la DMC:

1. Rata de refuz – Standard 10 %
2. Rata de conversie în DMC – Standard 75%

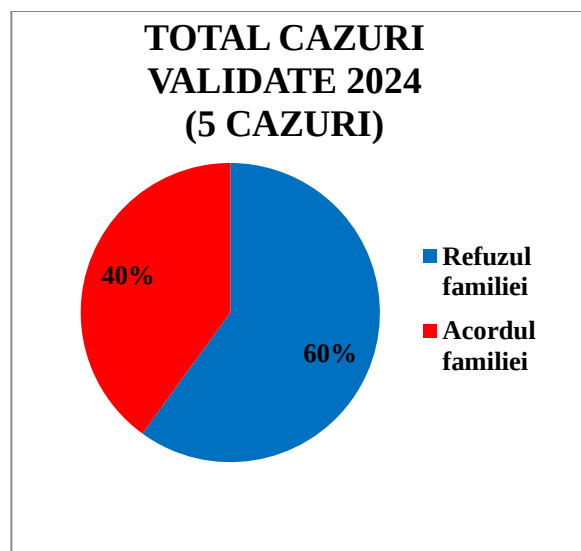
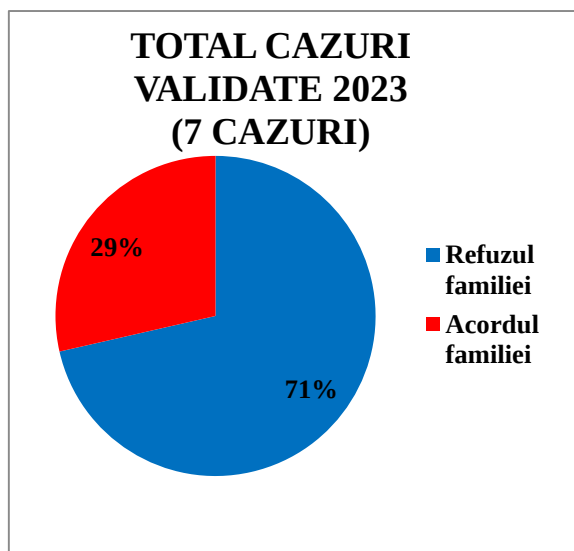
Indicatori de eficacitatea procesului de donare de la DMC:

1. Rata de refuz – Standard 10 %

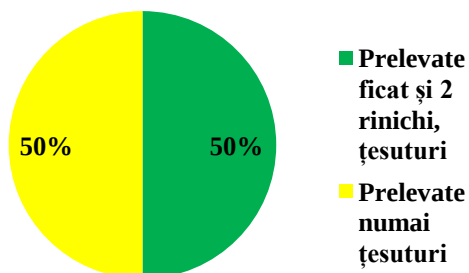
2. Rata de conversie în DMC – Standard 75%

(Source: *The Guide to the quality and safety of organs for transplantation, EDQM, 8th Edition, 2022.*
Project ODEQUS (Organ Donation European Quality System). Criteria & quality indicators in organ donation, available at www.odequs.eu/pdf/ODEQUS_Quality_Criteria-Indicators.pdf)

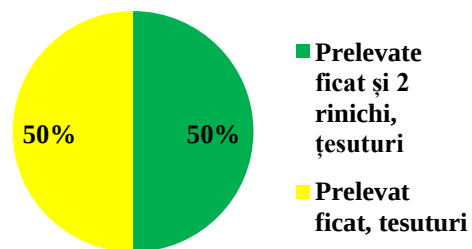
Validarea donatorilor potențiali de organe în moarte cerebrală

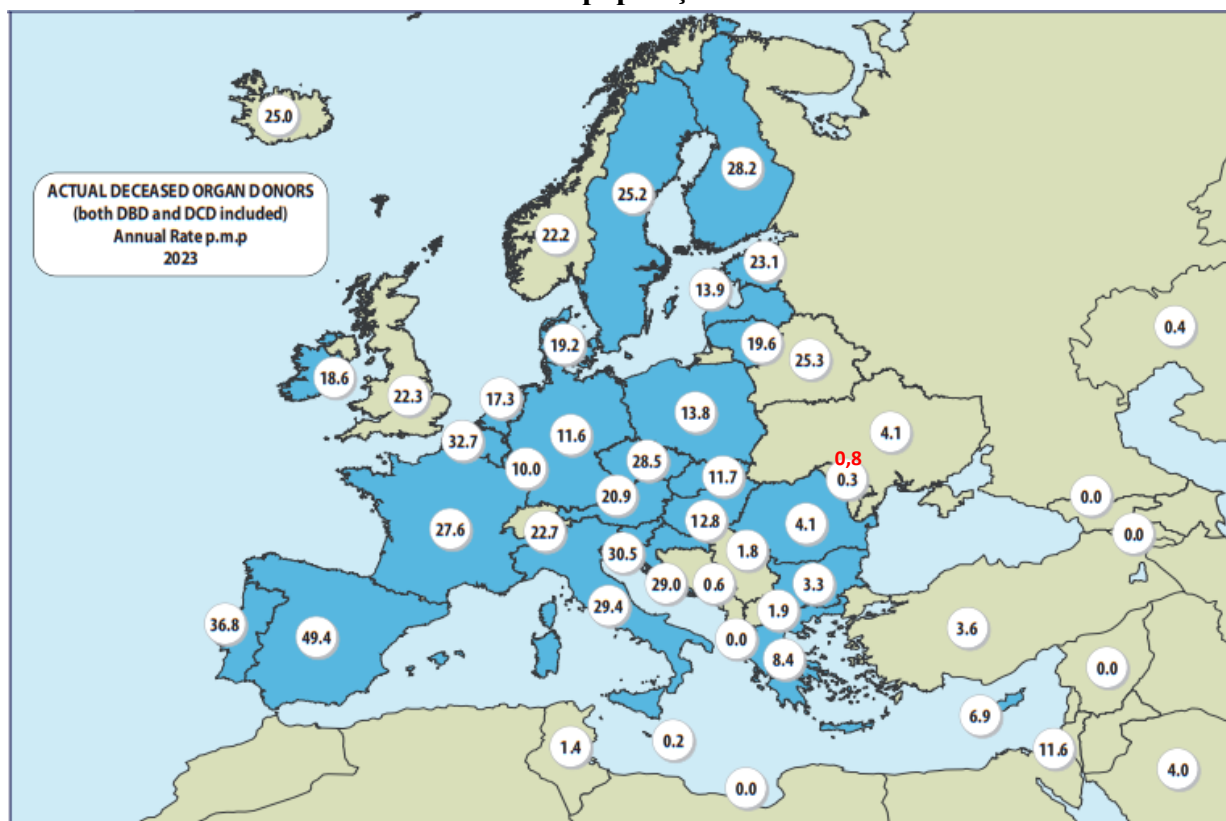
Total acord pentru donare de organe - 2 cazuri 2023

Total acord pentru donare de organe - 2 cazuri 2024

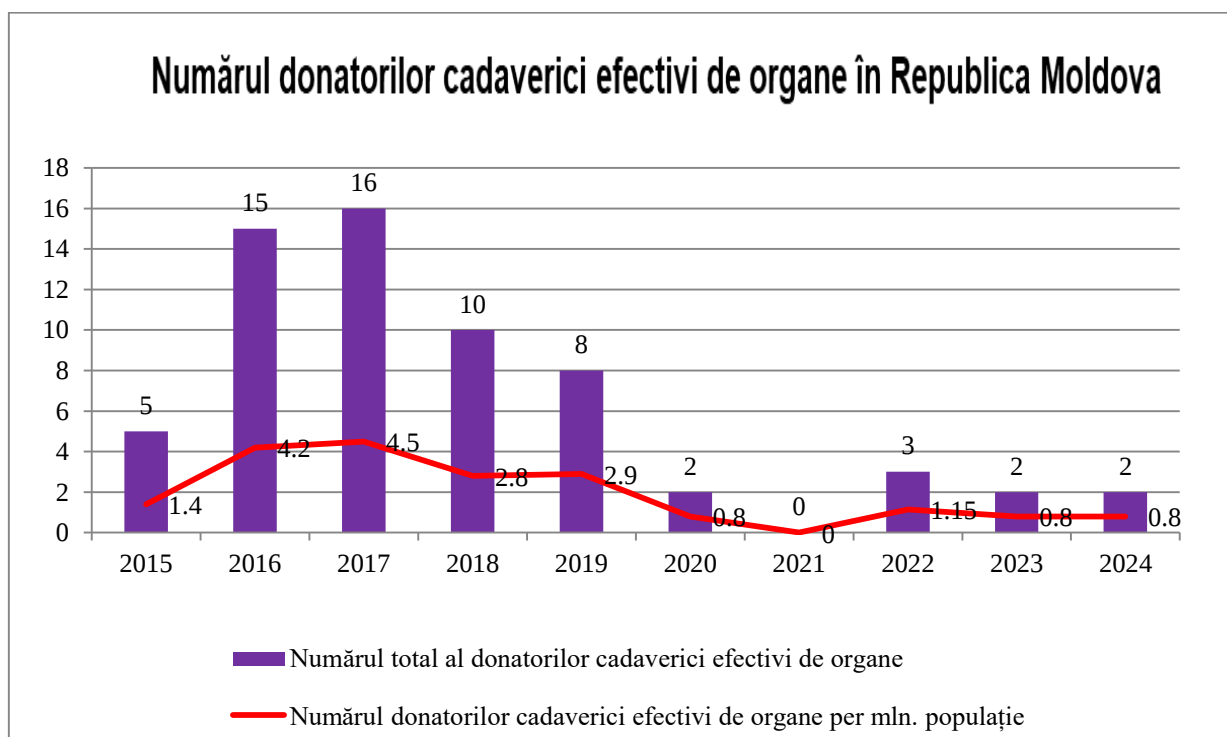
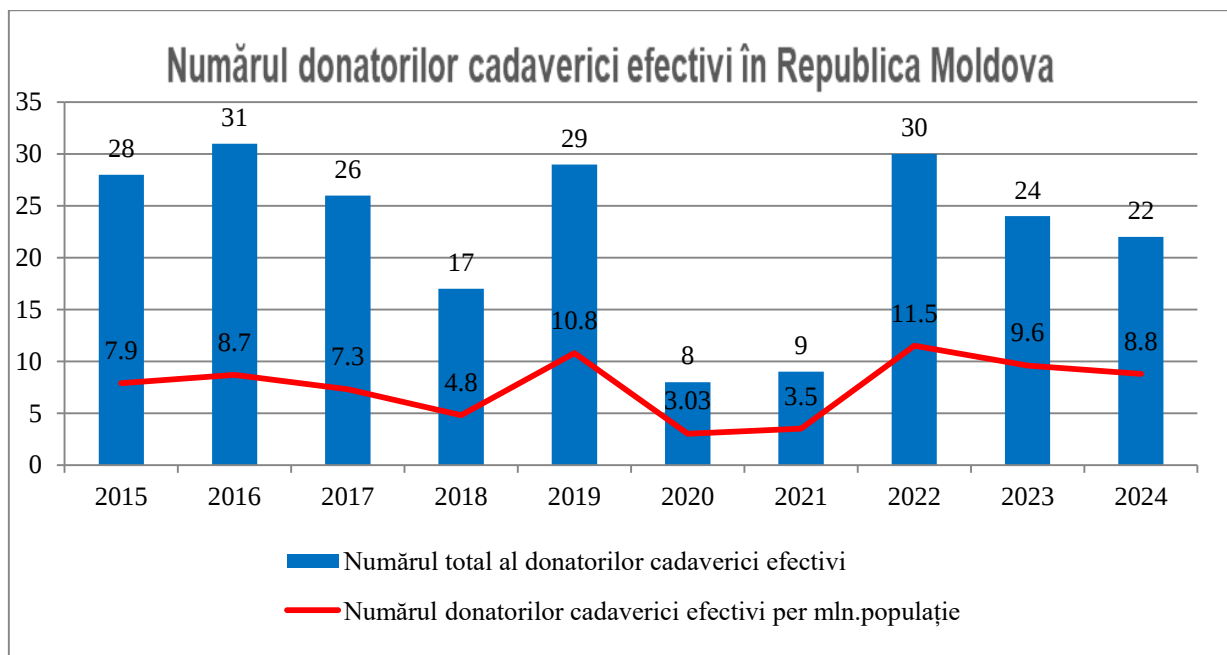
Rata anuală a donatorilor de organe efectivi (DMC) în anul 2024 vs 2023 – 0,8 per mln populație

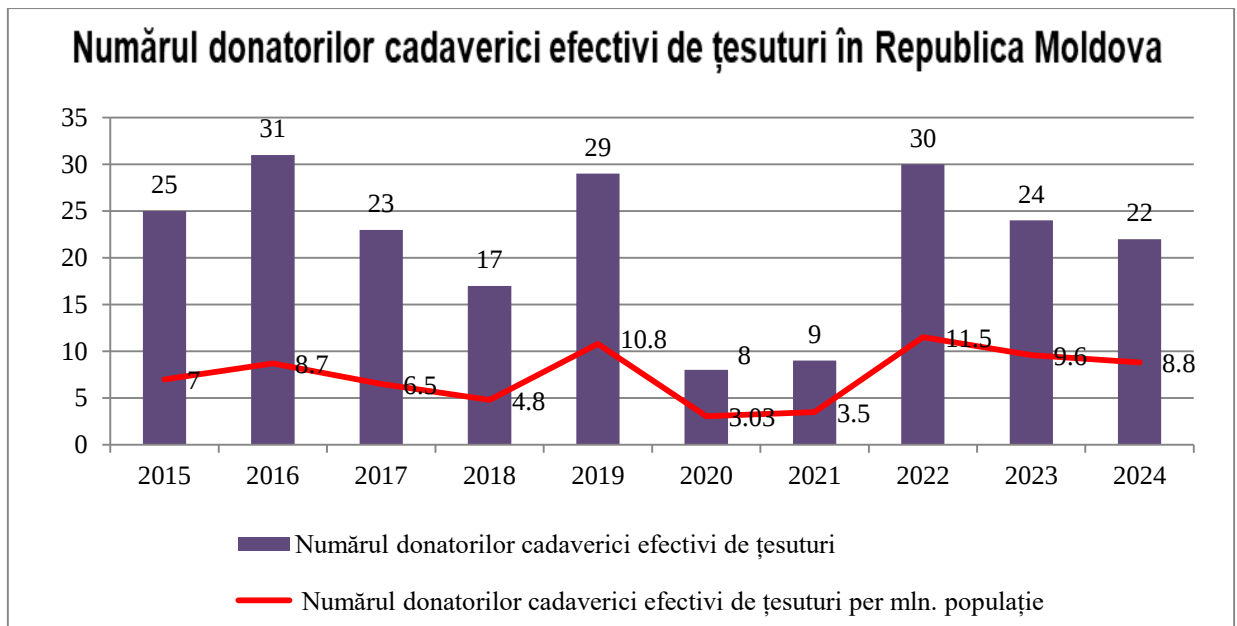

Source: Newsletter Transplant 2024

<https://freepub.edqm.eu/publications/PUBSD-87/detail>

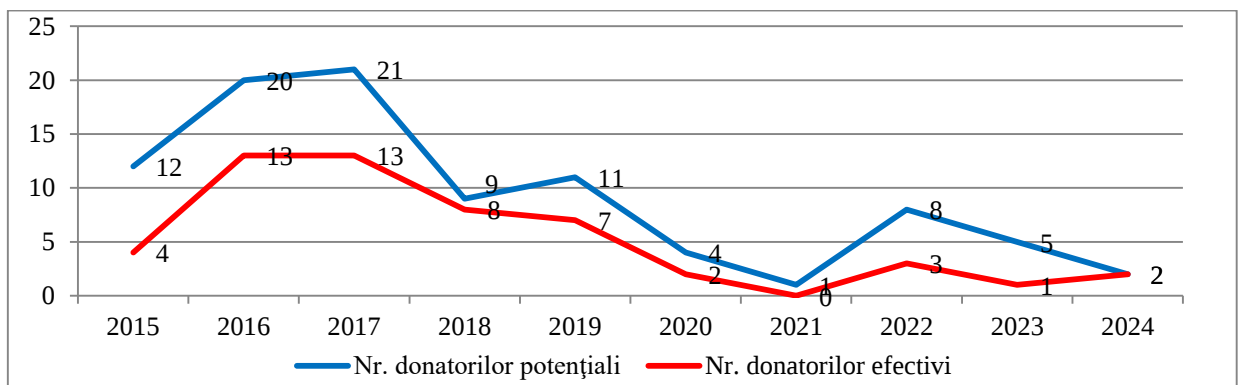
Donatori cadaverici efectivi: DMC, DSC în Republica Moldova

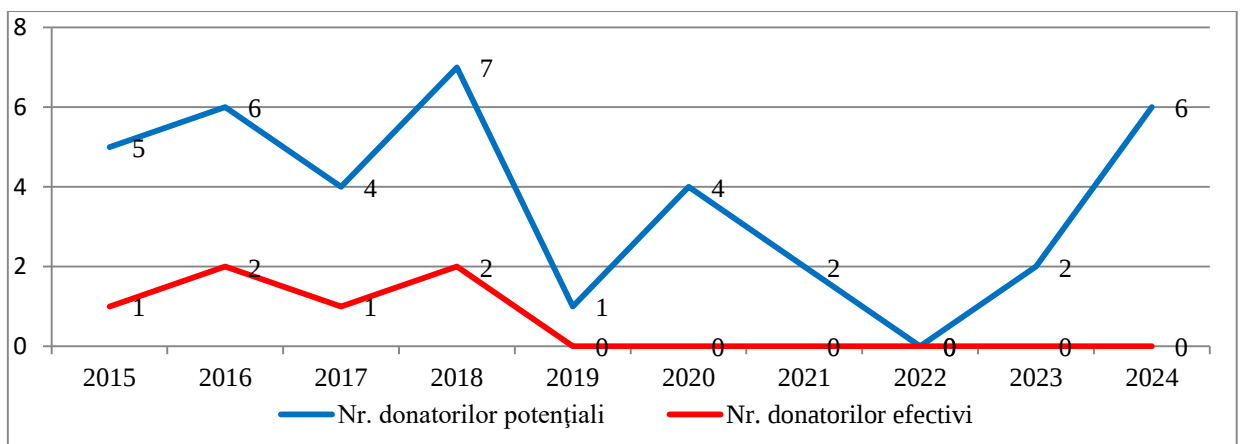
Donatori cadaverici efectivi de organe – DMC pe instituții

SCM "Sfânta Treime" - donatori de organe

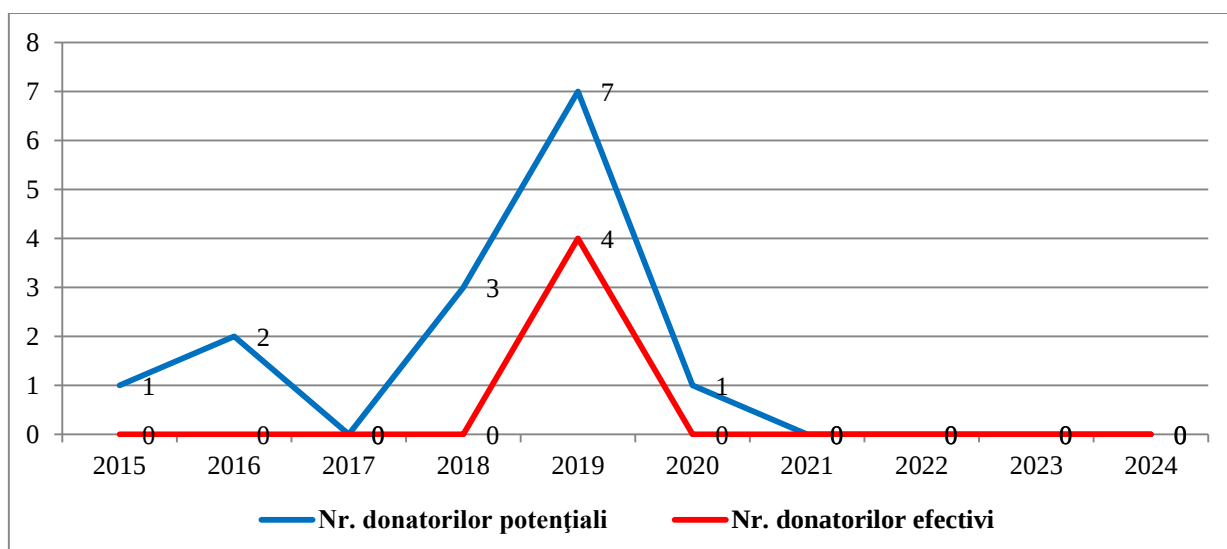
Eficacitatea procesului de donare: Rata de conversie în DMC – 100 %, Standard 75 %

IMSP IMU - donatori de organe

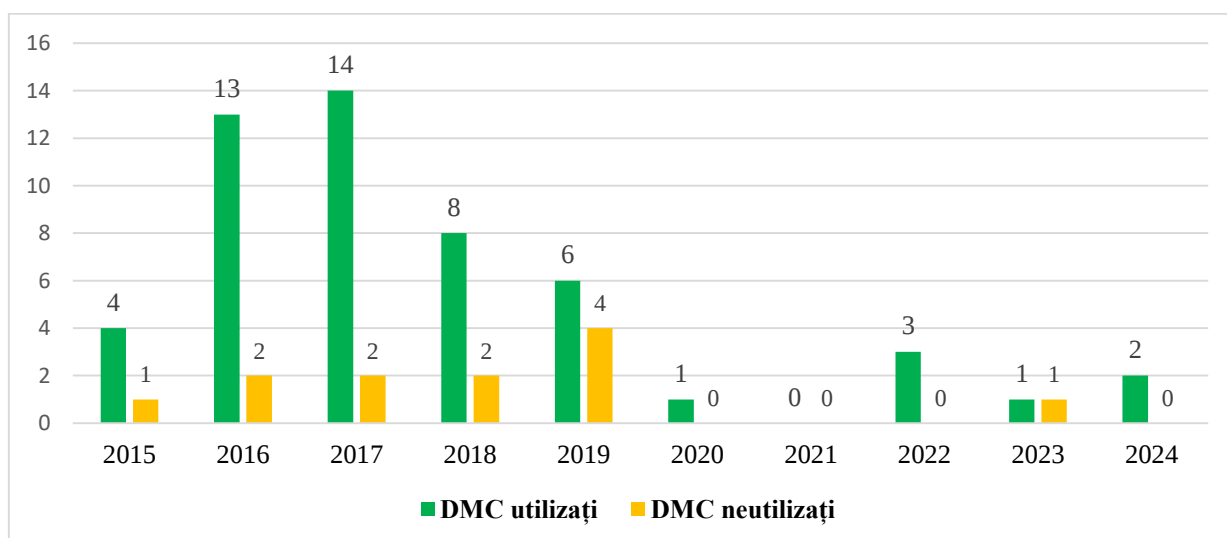
Eficacitatea procesului de donare: Rata de conversie în DMC – 0 %, Standard 75 %

INN - donatori de organe

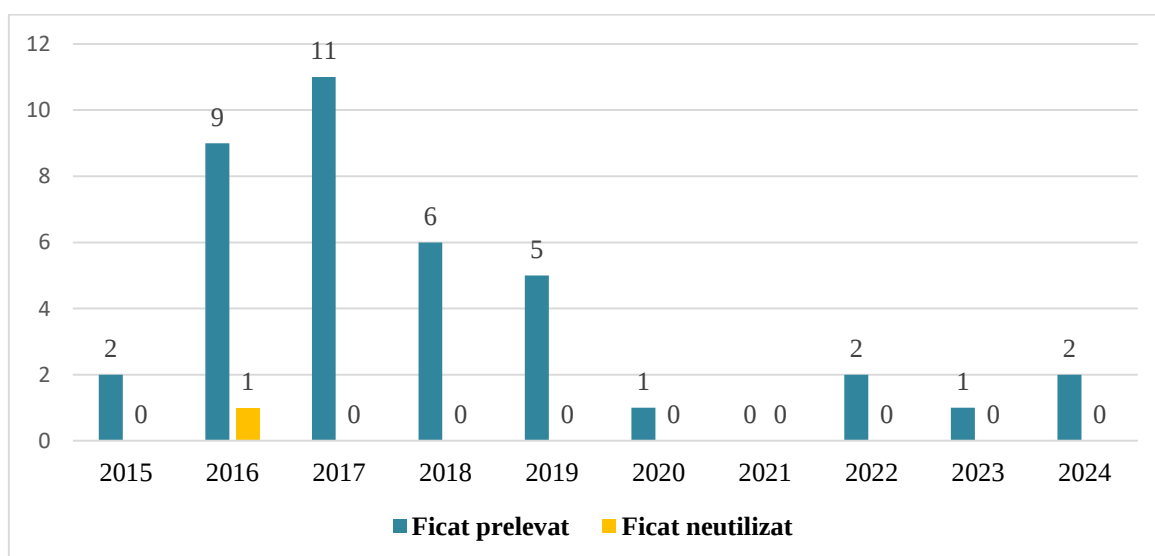
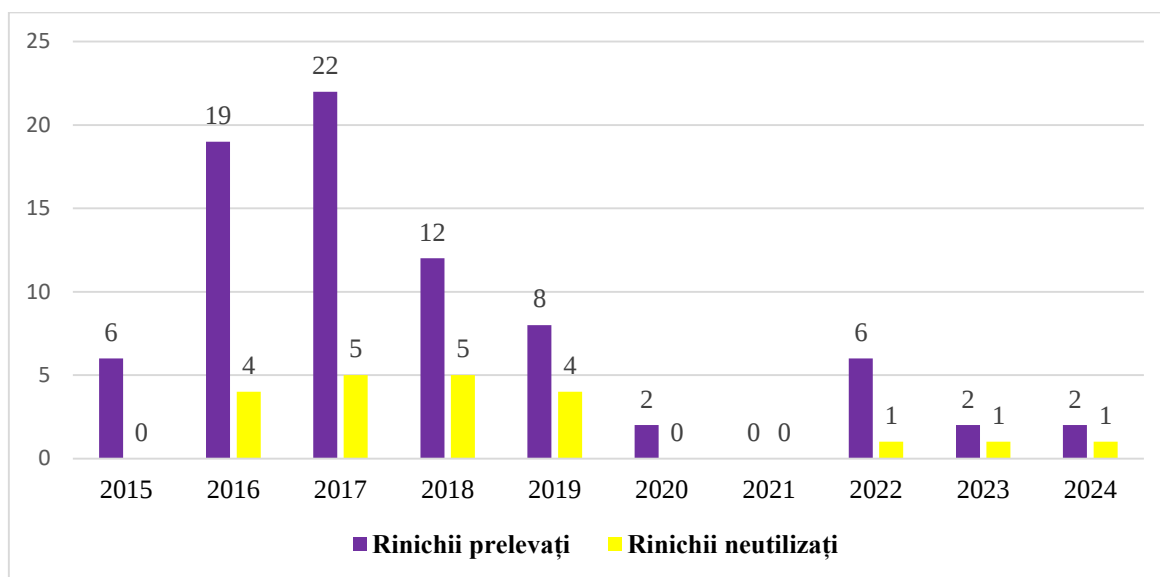
Eficacitatea procesului de donare: Rata de conversie în DMC - Standard 75 %

Donatori în moarte cerebrală utilizați (organe prelevate au fost transplantate) și neutilizați (organele prelevate nu au fost transplantate)

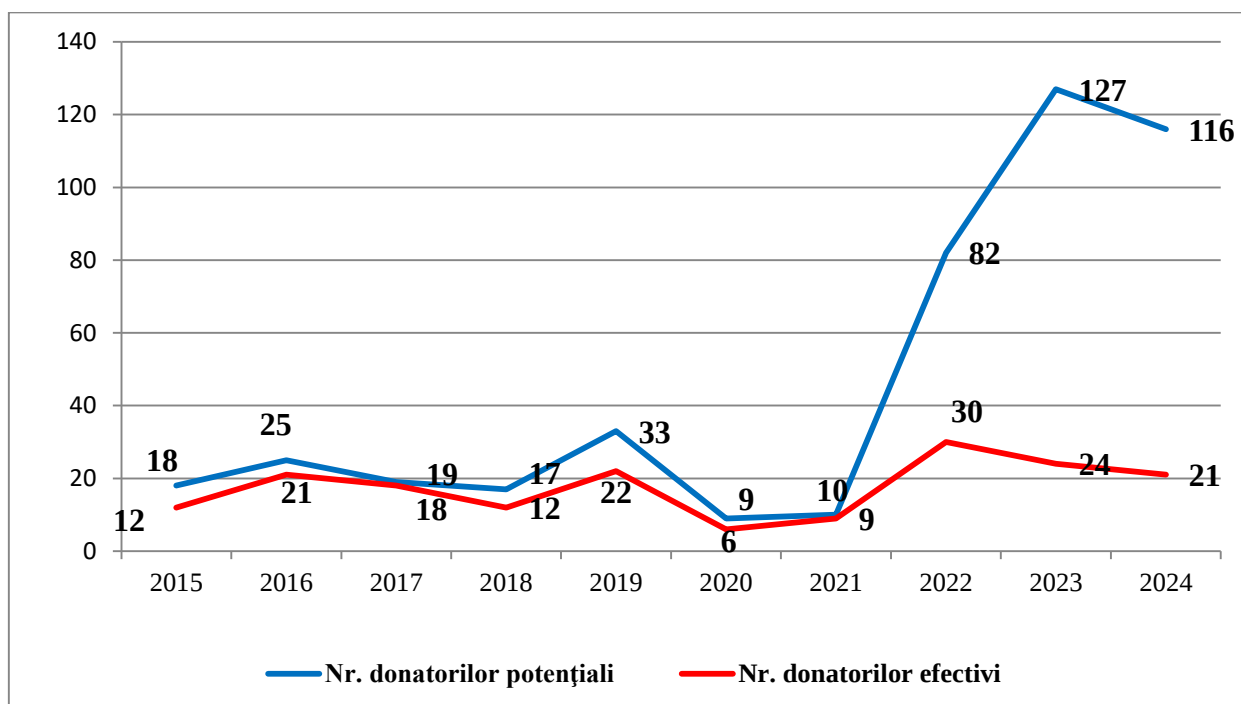
Eficacitatea procesului de donare: DMC utilizați – 100 %

Organele prelevate și netransplantate

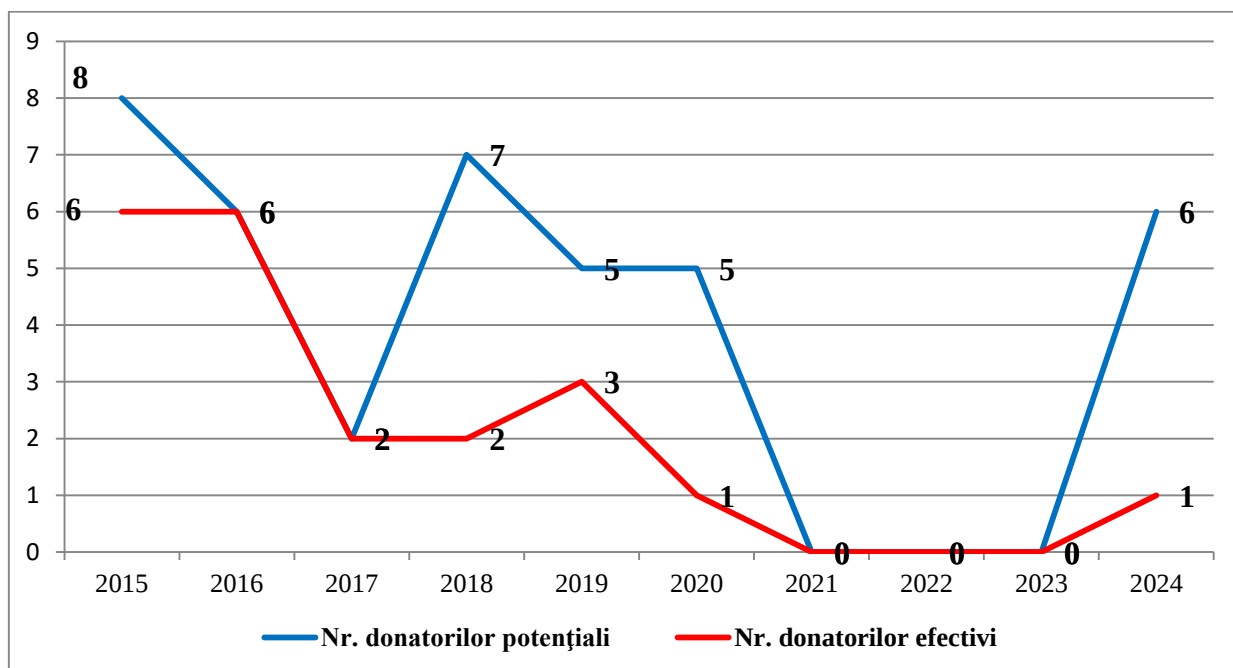
Donatori cadaverici efectivi de țesuturi – DMC+DSC pe instituții

SCM „Sf.Treime” - donatori de țesuturi (2 DMC+114 DSC)

Eficacitatea procesului de donare de țesuturi – 18,4 %

IMU - donatori de țesuturi (6 DSC)

Eficacitatea procesului de donare de țesuturi – 16,7 %

➤ **Potențialul donării de la persoane decedate în cadrul instituțiilor autorizate pentru desfășurarea activităților de donare și prelevare de la donator cadaveric**

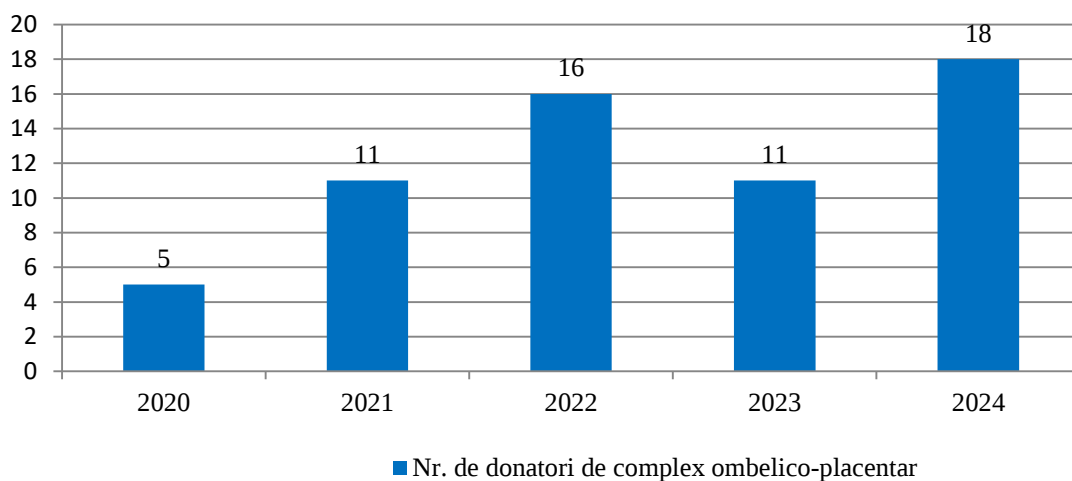
Conform datelor publicate în surse internaționale, numărul donatorilor potențiali în moarte cerebrală constituie aproximativ **2 % pentru adulți și 5 % pentru copii** din numărul total al deceselor pe instituție:

1. Greer, David M. (30 December 2021). "Determination of Brain Death". *New England Journal of Medicine*. 385 (27): 2554–2561.
[doi:10.1056/NEJMc2025326](https://doi.org/10.1056/NEJMc2025326). PMID 34965339. S2CID 245566906;
2. Starr R, Tadi P, Pfliegerhaer N. Brain Death. [Updated 2024 Mar 21]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2025 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK538159/>

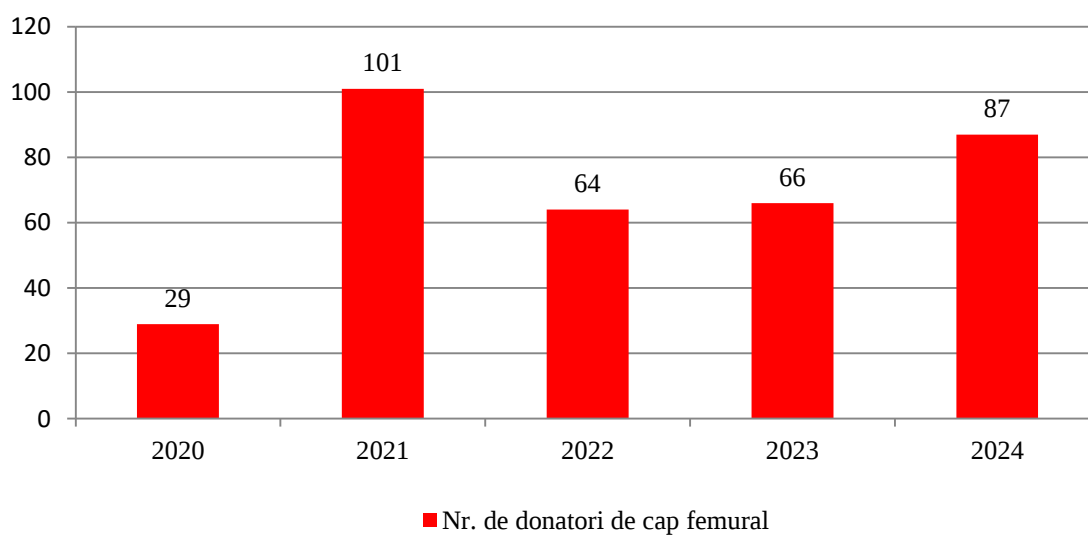
IMSP	Nr. total al deceselor pe instituție	Nr. total de donatori potențiali în moarte cerebrală	Scopul este de a atinge o pondere de 2% din numărul total al deceselor pe instituție
SCM „Sfânta Treime”	789	2	16
IMU	951	6	19
SCR	378	0	7
IMșiC	237	0	12 (5 % pentru copii)
SR Ungheni	303	0	6
SR Orhei	390	0	8
SR Hîncești	262	0	5
TOTAL	3310	8	73

Informație privind numărul donatorilor de țesuturi în viață

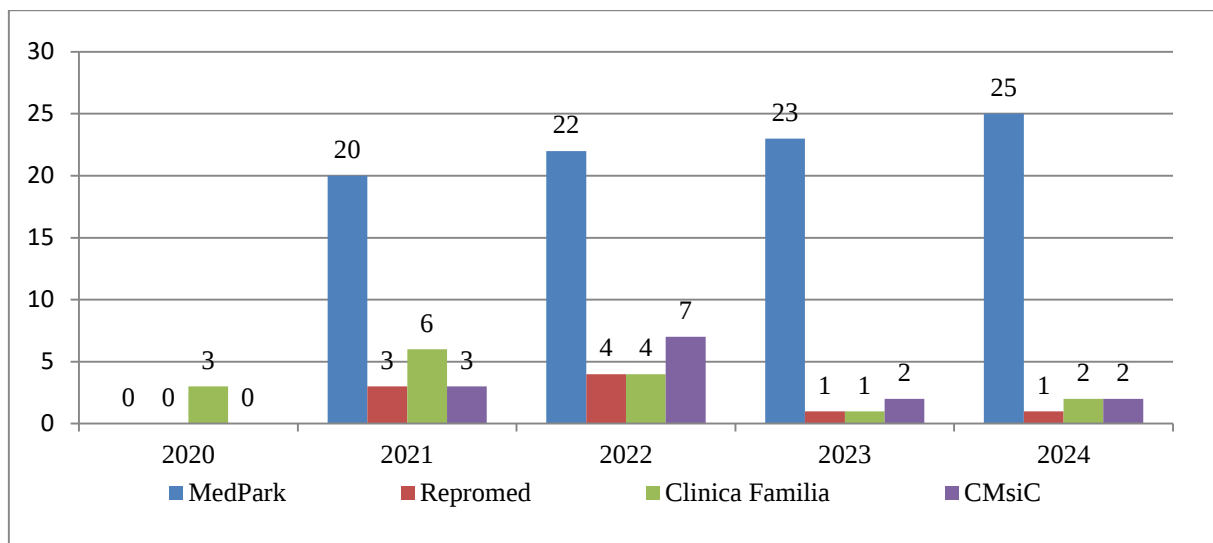
Nr. de donatori de complex ombelico-placentar

Nr. de donatori de cap femural

Numărul donatorilor de țesuturi și celule hematopoietice din cordonul ombilical

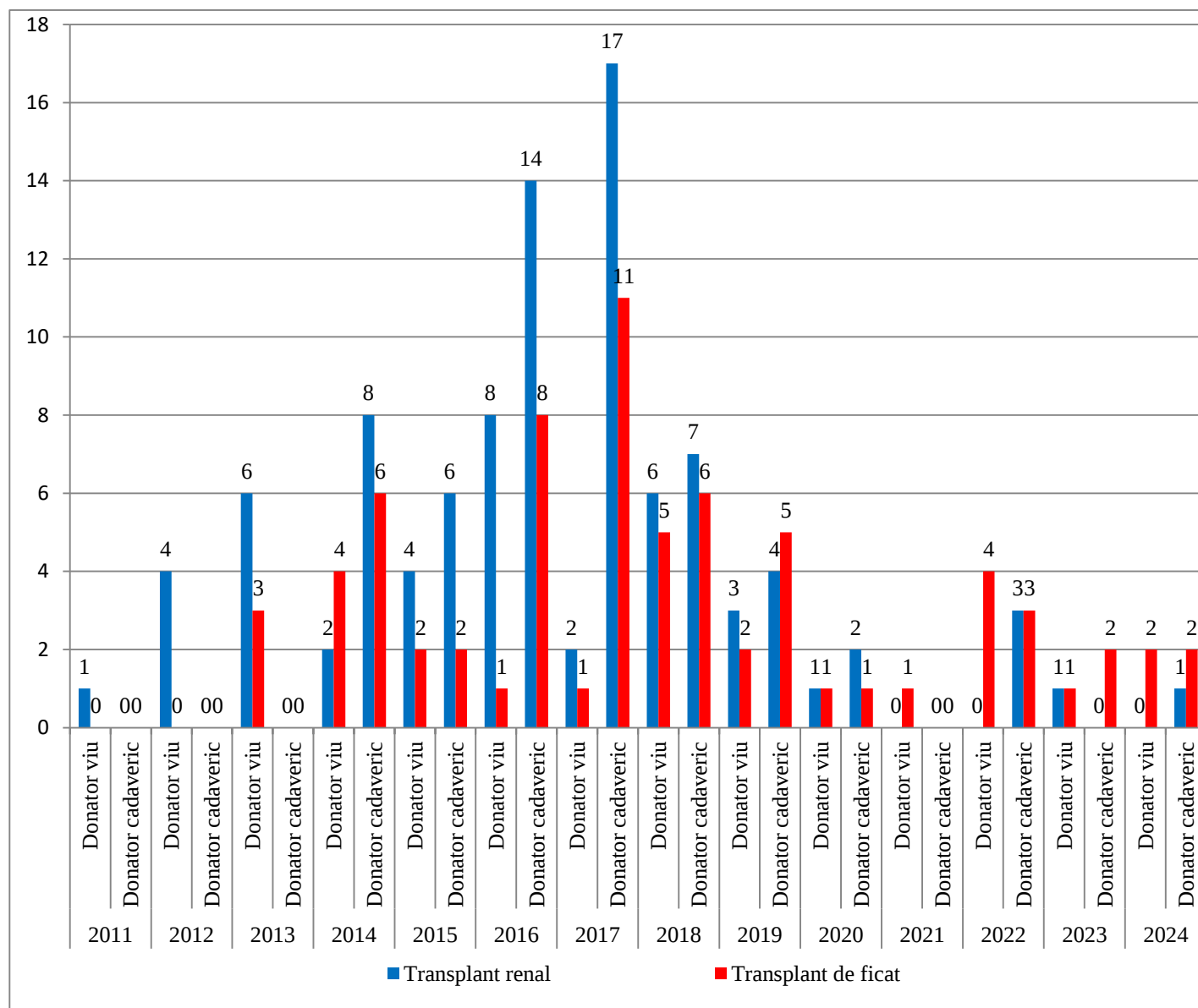

Numărul total al operațiilor de transplant de organe în anul 2024 este următorul:

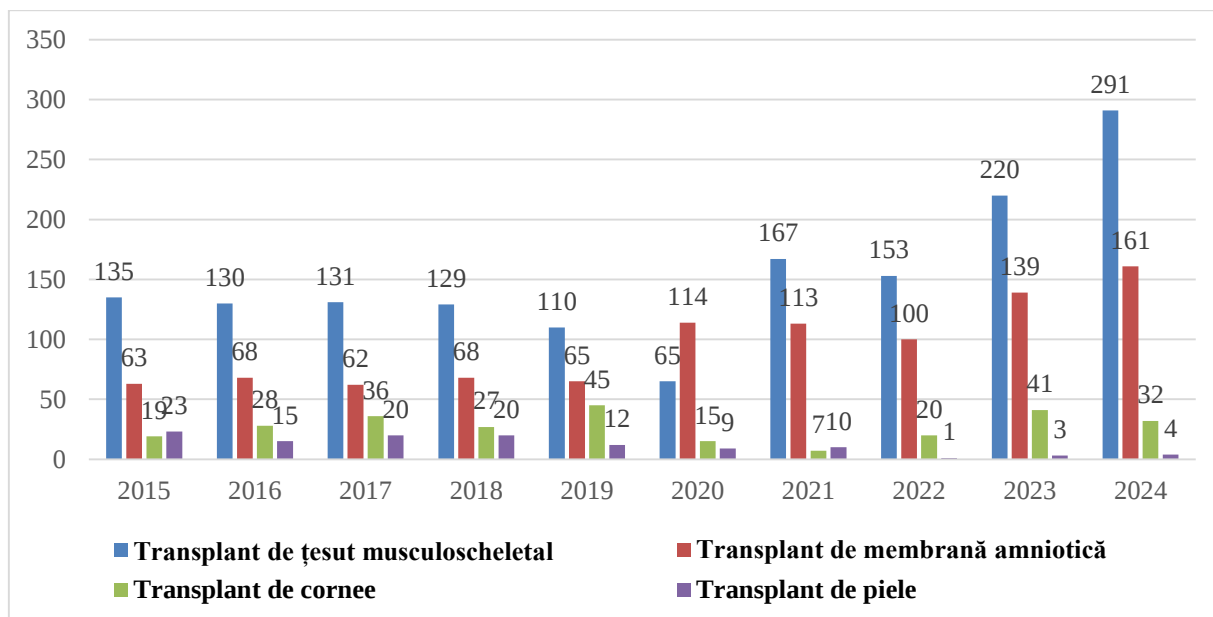
1 operație de transplant de rinichi (1 în anul 2023)

4 operații de transplant de ficat (3 în anul 2023): 2 – de la donator viu

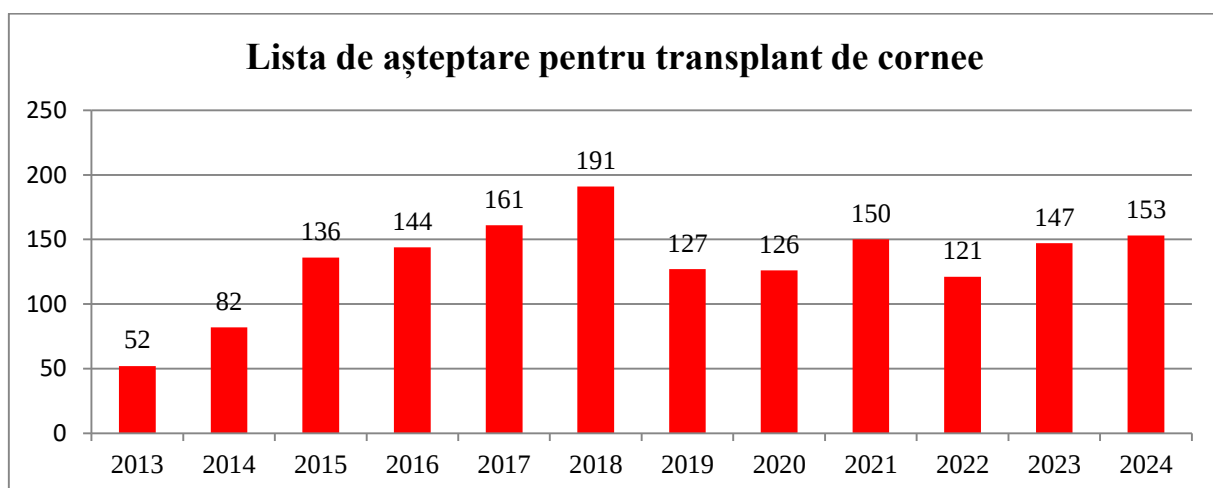
Numărul de transplanturi renale și de ficat efectuate în Republica Moldova de la donator viu și de la donator cadaveric

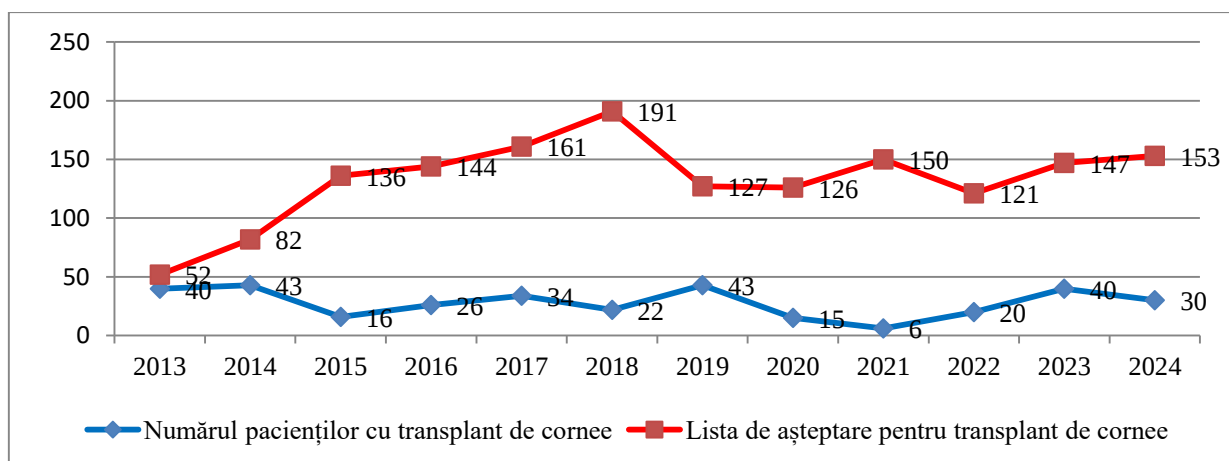
Transplantul de țesuturi în Republica Moldova pentru anul 2024

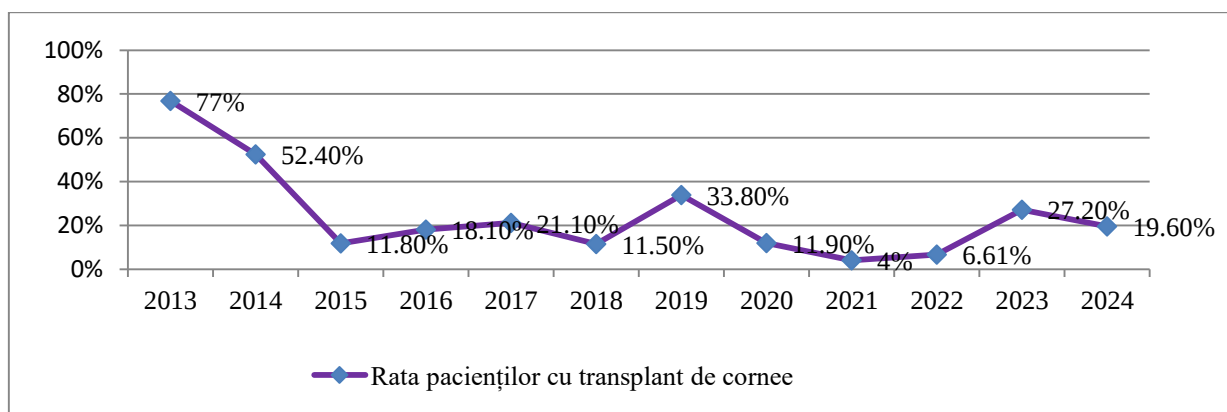
Transplantul de cornee pentru anul 2024

Lista de așteptare pentru transplant de cornee și numărul pacienților transplantați

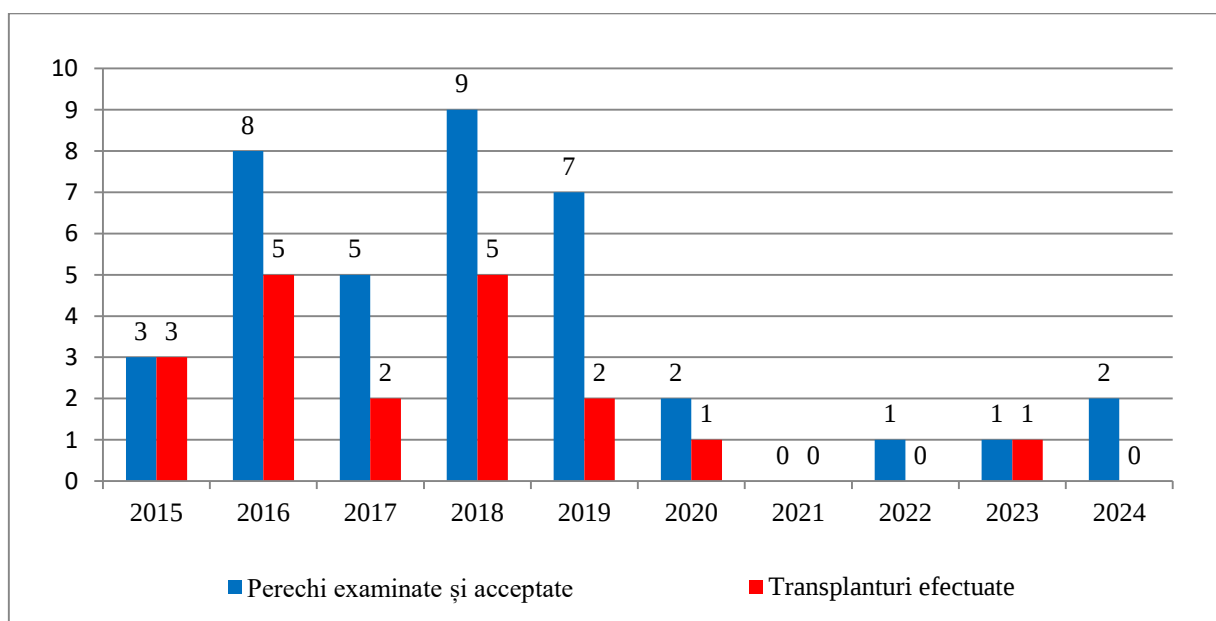
Rata pacienților cu transplant de cornee

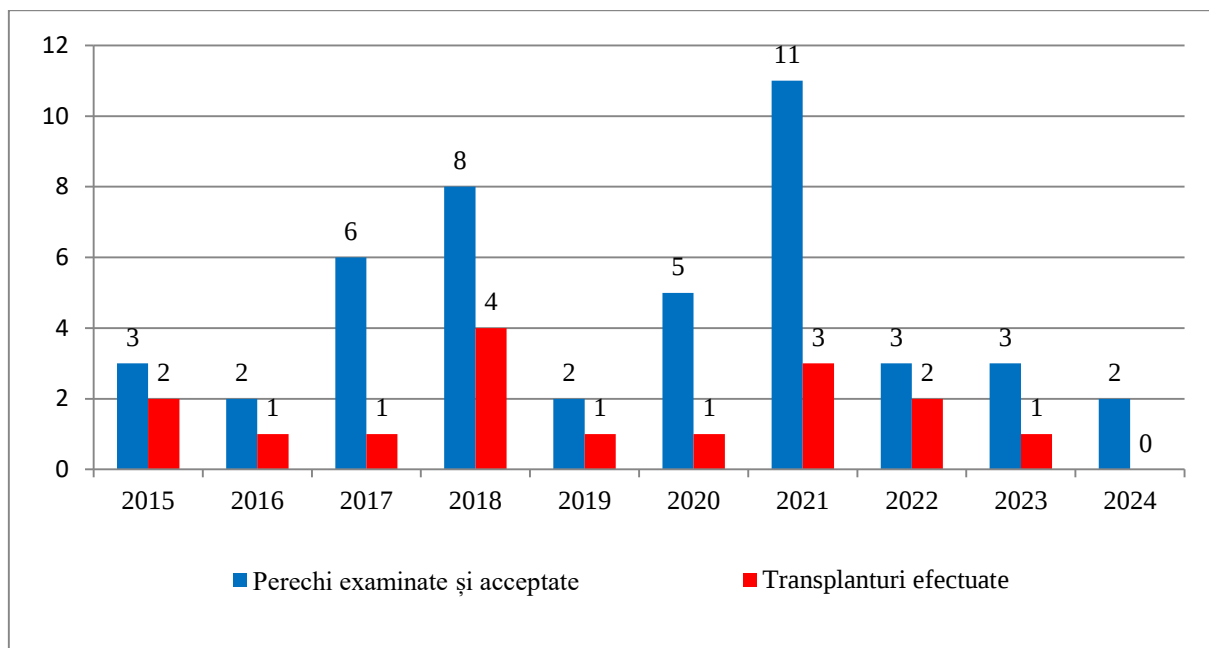
❖ Activitatea Comisiei independente de avizare

- Direcția transplantologie a asigurat lucrările de secretariat la ședințele Comisiei independente de avizare pe lângă MS, în cadrul cărora s-au examinat 4 dosare a donatorilor în viață și primitorilor în scopul efectuării transplantului de organe.

Transplant renal

Transplant hepatic

➤ Activități în domeniul dezvoltării Sistemului Informațional existent

- ✓ Au fost dezvoltate Registrele: Renal, Hepatic, Băncii de țesuturi umane (BȚU) și Registrul de Refuz

➤ Registrul Național Renal

- ✓ Pacienți incluși primar în lista de așteptare -10
- ✓ Pacienți aflați în lista de așteptare pe parcursul anului 2024 – 12
- ✓ Pacienți care așteaptă un transplant la 31.12.2025 – 11
- ✓ Pacienți decedați în timpul aflării în lista de așteptare pe parcursul anului 2024 – 0
- ✓ Transplant efectuat în RM -1
- ✓ Transplant peste hotare – 2

➤ Registrul Hepatic

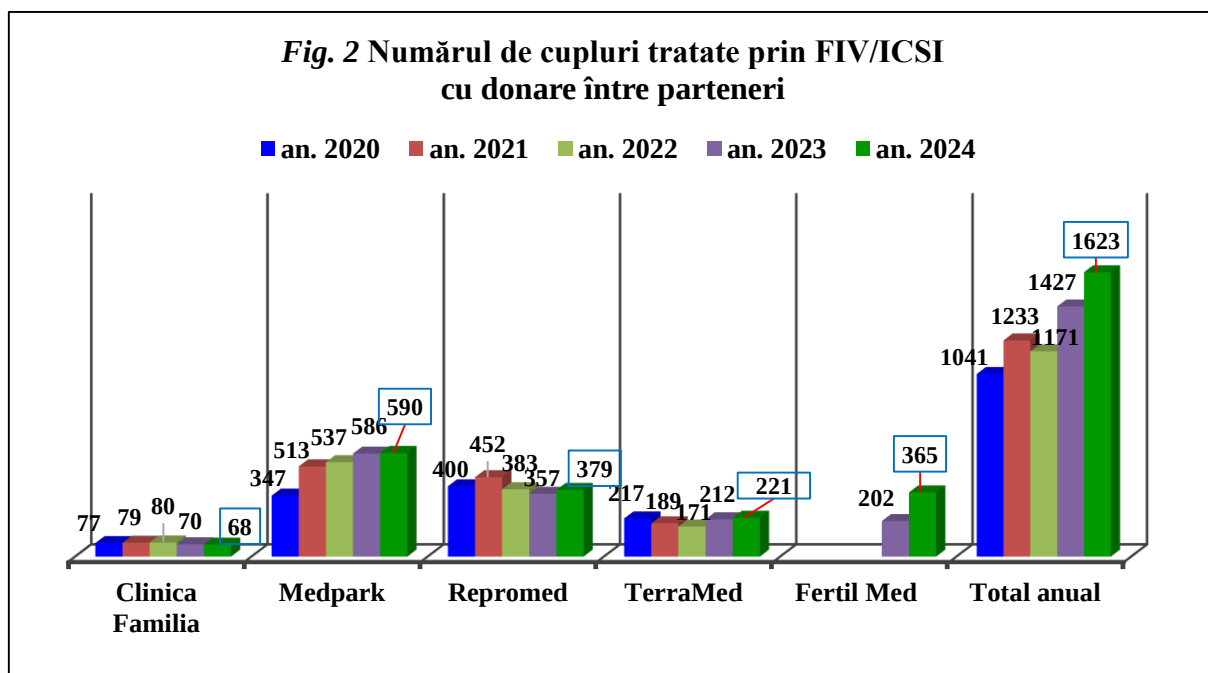
- ✓ Pacienți incluși primar în lista de așteptare -11
- ✓ Pacienți aflați în lista de așteptare pe parcursul anului 2024 – 75
- ✓ Pacienți care așteaptă un transplant la 31.12.2025 – 54
- ✓ Pacienți decedați în timpul aflării în lista de așteptare pe parcursul anului 2024 – 8
- ✓ Transplant efectuat în RM -4
- ✓ Transplant peste hotare – 4

➤ Registrul Băncii de țesuturi umane

- ✓ Au fost create fluxurile operaționale pentru activitățile desfășurate în BȚU:
- ✓ Operație de prelevare cu imprimarea Fișei de prelevare
- ✓ Fluxul Procesarea grefei
- ✓ Fluxul Testarea grefei (proba de sterilitate)

- ✓ Fluxul Validarea grefei
 - ✓ Fluxul Stocarea grefei
 - ✓ Fluxul Distribuirea grefei
 - ✓ Fluxurile menționate au fost aplicate obiectelor informaționale :
 - ✓ Cap femural
 - ✓ Cornee
 - ✓ Amnion
- **Registrul de REFUZ**
- ✓ 10 înregistrări
 - ✓ Toate înregistrările au fost efectuate la finele lunii decembrie 2024
- **Monitorizarea de către Agenția de Transplant a activităților de reproducere umană asistată medical**
- ❖ **Analiza rapoartelor de activitate prezentate de prestatorii serviciilor de reproducere asistată medical (conform raportului EURO CET)**

Fig. 2 Numărul de cupluri tratate prin FIV/ICSI cu donare între parteneri în anii 2020-2024

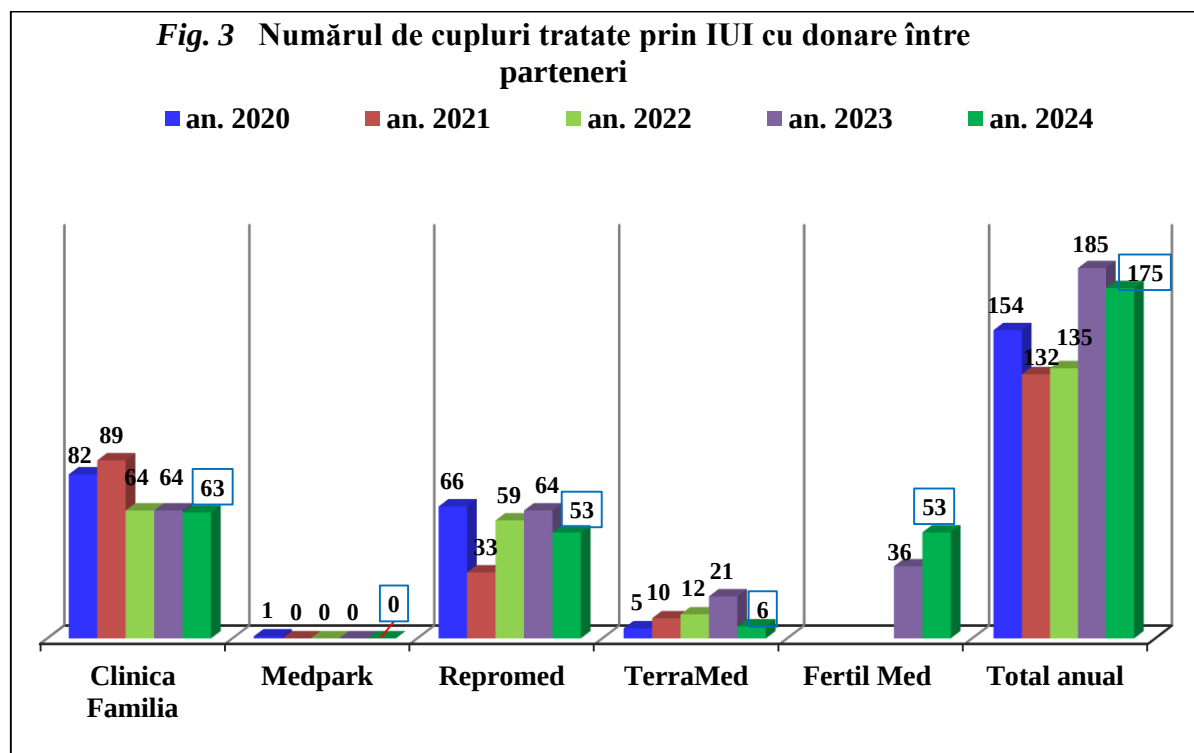

- ✓ În anul de raportare **2024** numărul de cupluri tratate cu donare între parteneri, *total anual în instituțiile care desfășoară activități de reproducere asistată medical (în continuare - RAM) conform (Fig. 2)* a fost de **1623 de cupluri tratate prin FIV/ICSI**, față de 1427 cupluri tratate în anul 2023, ceea ce constituie o creștere cu **13,7%** comparativ cu anul 2023;
- ✓ În toate instituțiile cu activități RAM, s-a înregistrat creșterea numărului de cupluri tratate FIV/ICSI, cu excepția „Clinicii Familia” S.R.L., care are o activitate constantă pe parcursul anilor de activitate;

- ✓ În anul de raportare 2024, cel mai mare spor la numărul de cupluri tratate prin FIV/ICSI, l-a înregistrat clinica „Fertil Med” S.R.L. constituind **80,7%** față de anul precedent.

❖ Utilizarea Inseminării Artificiale (IA) pentru tratamentul infertilității

Fig. 3 Numărul de cupluri tratate prin inseminarea intrauterină (IUI) cu donare între parteneri în anii 2020-2024

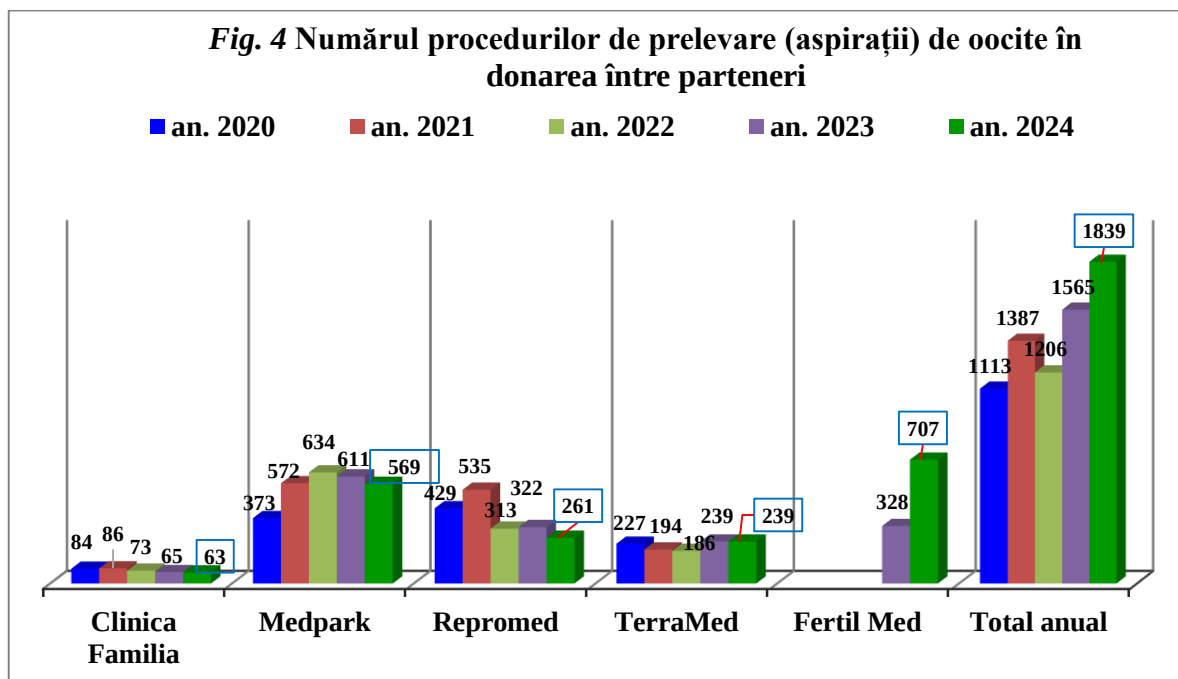

- ✓ Analiza datelor raportate de clinicile RAM ne demonstrează, că în anul 2024 **numărul de IUI cu donare între parteneri s-a micșorat de la 185 la 175 cupluri tratate, având un spor negativ de (-5,4%)** față de anul 2023;
- ✓ Un trend pozitiv în utilizarea IUI raportează „Fertil Med” S.R.L., unde numărul de cazuri tratate a crescut esențial de la 36 cupluri tratate în 2023, la 53 cupluri în 2024, având **un spor pozitiv de 47,2 %**;
- ✓ Utilizarea IUI în „Spitalul TerraMed” înregistrează o scădere semnificativă a numărului de cupluri tratate de la 21 cupluri în anul 2023, la 6 cupluri tratate în anul 2024, constituind **un spor negativ de (-71,4%)**;
- ✓ În anul 2024, numărul de cazuri tratate în „Clinica Repromed” S.R.L. a raportat un număr de 64 cupluri tratate față de 53 cupluri tratate în anul precedent raportării, demonstrând **un trend negativ de (-17,2%)**.

❖ Utilizarea Tehnologiilor de Reproducere Asistată (ART)

- Activități de prelevare în cadrul reproducerii asistate medical cu donare între parteneri

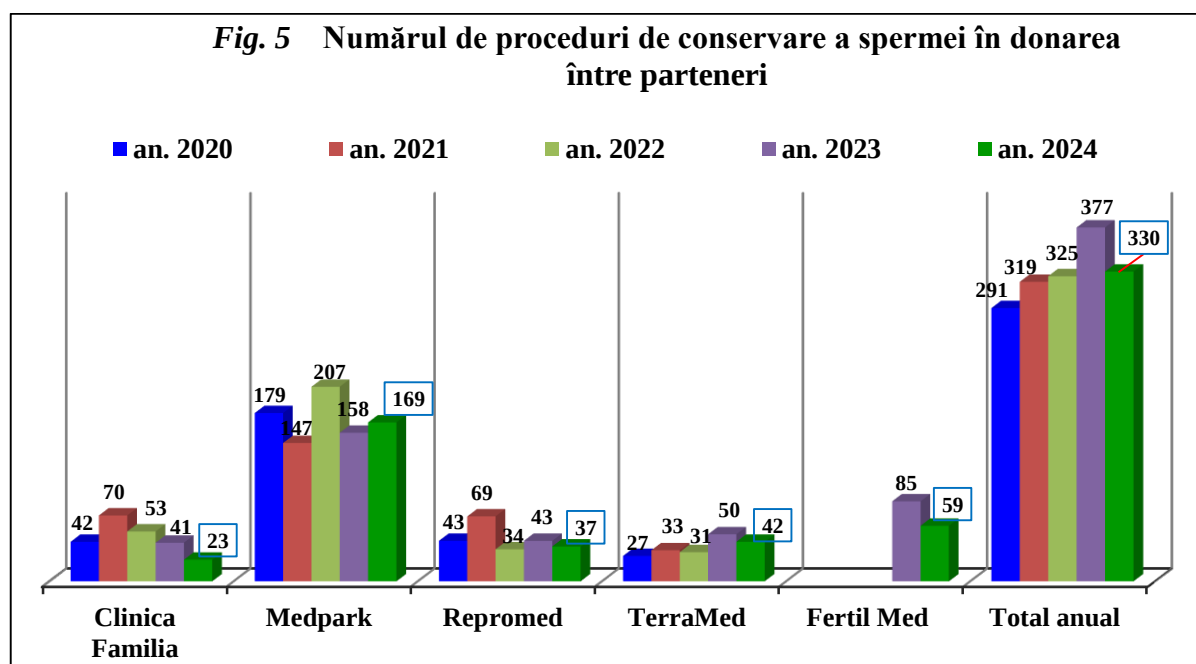
Fig. 4 Numărul procedurilor de prelevare (aspirații) de oocite în donarea între parteneri în anii 2020-2024

- ✓ În anul 2024, activități de prelevare a oocitelor în donarea între parteneri demonstrează un trend negativ în ultimii ani de activitate în instituțiile „Spitalul Internațional Medpark” și „Clinica Repromed” S.R.L., mai puțin evident în „Clinica Familia” S.R.L., conform Fig. 4;
- ✓ Este de remarcat faptul că, „Fertil Med” S.R.L. a realizat o creștere deosebită a numărului de prelevare a oocitelor în donarea între parteneri (707 prelevări de oocite), care a reprezentat **un spor pozitiv 115,5%**;
- ✓ În anul 2024, **numărul de prelevări a oocitelor, total per instituții** este de 1839 proceduri de prelevare. Astfel, au fost realizate cu 274 de punctii mai multe față de anul 2023 (1565 aspirații), constituind **o majorare de 17,5%** față de anul precedent.

➤ **Activități de crioconservare și stocare a spermei în donarea între parteneri**

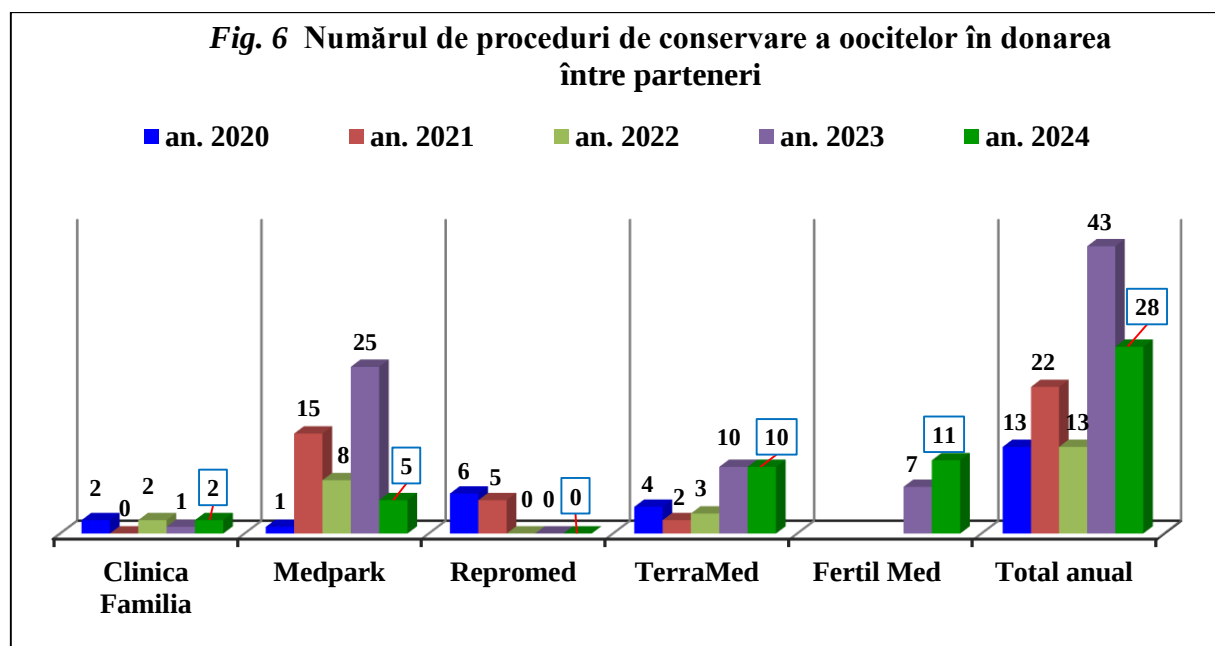
Fig. 5 Numărul de proceduri de conservare a spermei în donarea între parteneri în anii 2020 - 2024

- ✓ **Numărul total anual de proceduri de conservare a spermei** în donarea între parteneri în instituțiile RAM a înregistrat o scădere de la 377 proceduri în anul 2023, la 330 proceduri în anul de activitate 2024. Astfel, această scădere a constituit **(-12,5%)** în comparație cu anul 2023. Acest fapt se explică prin utilizarea de către instituții mai frecvent a spermei proaspete colectate;
- ✓ Astfel, și numărul de proceduri de conservare a spermei în donarea între parteneri, utilizată pentru tehnologiile FIV/ICSI, s-a micșorat în majoritatea clinicilor constituind sporuri negative: „Clinica Repromed” S.R.L. (-13,9%), „Spitalul TerraMed” (-16,0%) și „Fertil Med” S.R.L. (-30,6%), „Clinica Familia” S.R.L. (-43,9%);
- ✓ Numai „Spitalul Internațional Medpark” în anul de raportare 2024 a înregistrat o creștere neînsemnată a procedurilor de conservare a spermei (169 de proceduri) față de 158 de proceduri, comparativ cu anul 2023.

➤ **Activități de crioconservare și stocare a oocitelor în donarea între parteneri**

Fig. 6 Numărul de proceduri de conservare a oocitelor în donarea între parteneri în anii 2020-2024

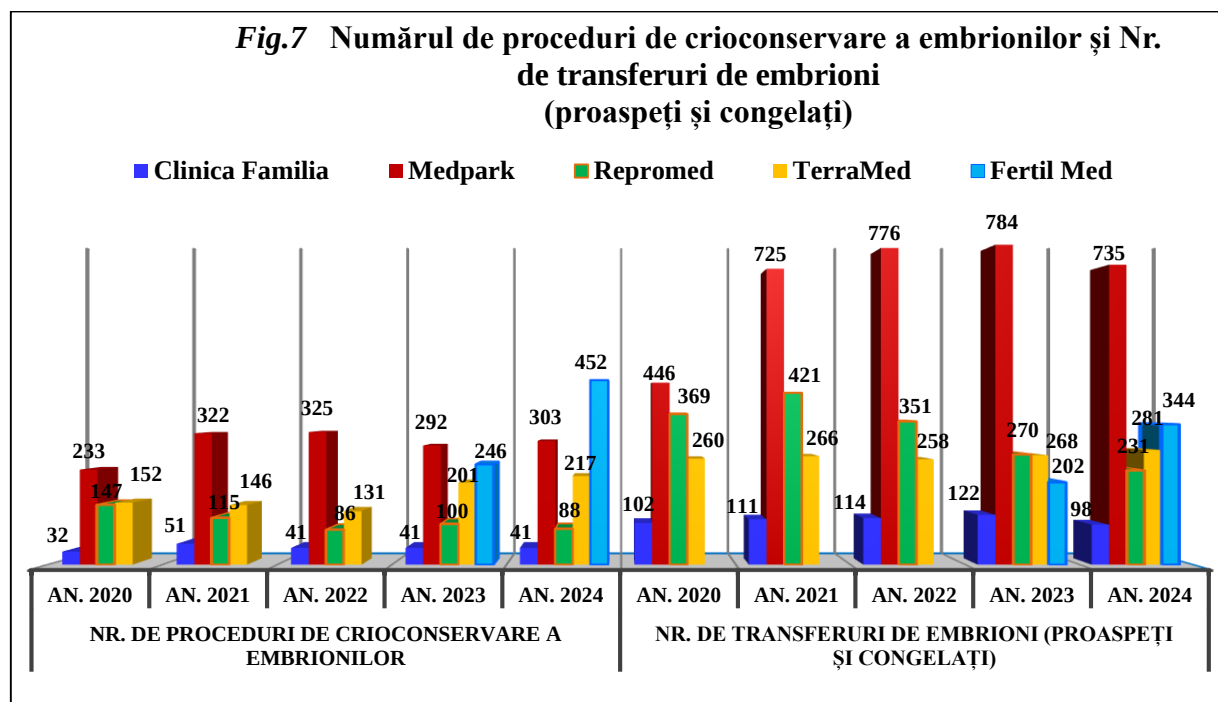
- ✓ Numărul de proceduri de congelare a oocitelor în donarea între parteneri, **total anual în instituții RAM** a scăzut la 28 proceduri de congelare în anul de raportare 2024 de la 43 proceduri, având **un spor negativ de (-34,9%)** față de anul 2023. Acest moment se explică prin faptul, că în majoritatea cazurilor specialiștii preferă fertilizarea oocitelor proaspete și numai în anumite situații (legate de starea pacientelor post stimulare/aspirare ș.a.) practică congelarea întregii cohorte de oocite;
- ✓ În anul de activitate 2024, în instituția „Spitalul Internațional Medpark” numărul procedurilor de congelare a oocitelor (5 proceduri) a scăzut în comparație cu anul 2023 (25 proceduri), constituind **un spor negativ de (-80%)**.
- ✓ „Clinica Repromed” S.R.L. din anul 2022 nu a efectuat nicio procedură de congelare a oocitelor.

➤ **Activități de criostocare și utilizare a embrionilor obținuți cu donare între parteneri**

Tabelul 1. Activități cu embrioni, total anual în instituții RAM

Tabelul 1. Activități cu embrioni, total anual în instituții RAM						
	anul 2021	anul 2022	Dinamica spor, %	anul 2023	anul 2024	Dinamica spor, %
Nr. de proceduri de crioconservare a embrionilor	634	583	- 8,0	880	1101	25,1
Nr. de transferuri de embrioni (proaspeți și congelați)	1523	1499	-1,6	1646	1689	2,6

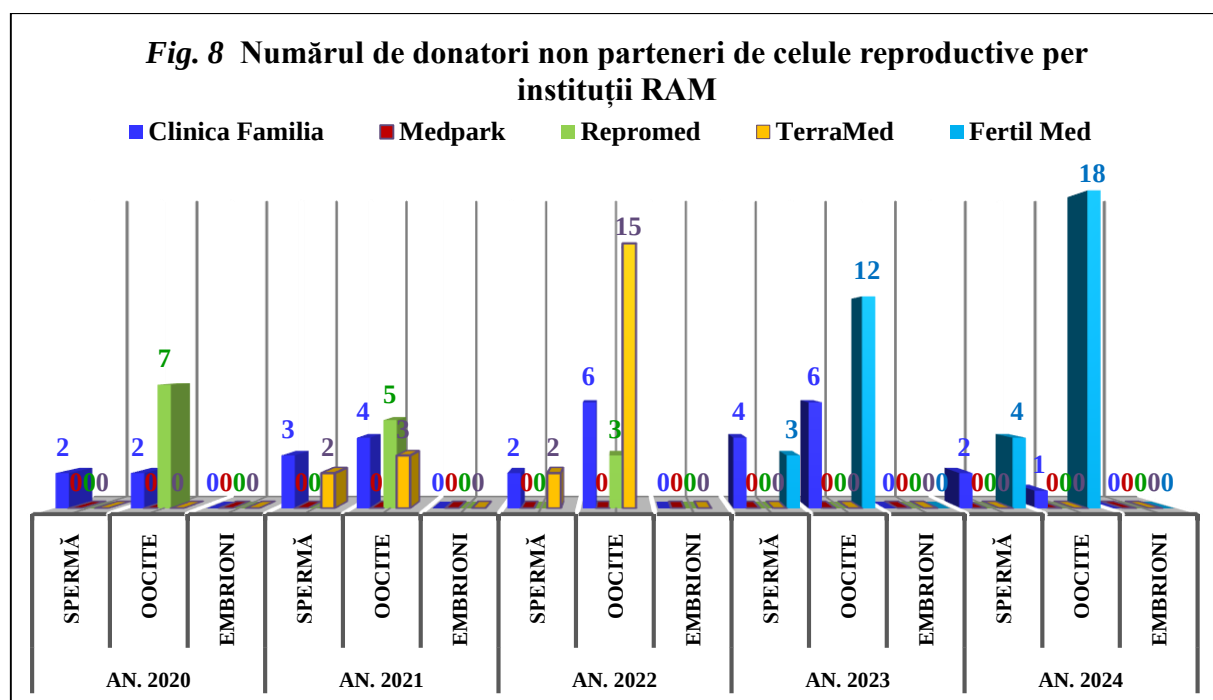
Fig. 7 Numărul de proceduri de crioconservare a embrionilor și numărul de transferuri de embrioni (proaspeți și congelați) în anii 2020-2024

- Activitățile de reproducere asistată medical legate de embrioni, prezentate în **Tabelul 1**, evidențiază câteva aspecte esențiale:
 - ✓ numărul total de proceduri de crioconservare a embrionilor în instituții RAM în anul 2024 s-a majorat de la 880 la 1101 proceduri, reprezentând **o creștere de 25,1%**;
 - ✓ în anul 2024, numărul total de transferuri de embrioni în instituții RAM (TE proaspeți și congelați), a crescut neînsemnat de la 1646 la 1689 proceduri, ceea ce reprezintă **o creștere de 2,6 %**;
 - ✓ „Spitalul Internațional Medpark” deține întâietatea la numărul de transferuri de embrioni (TE proaspeți și congelați) per clinici RAM.

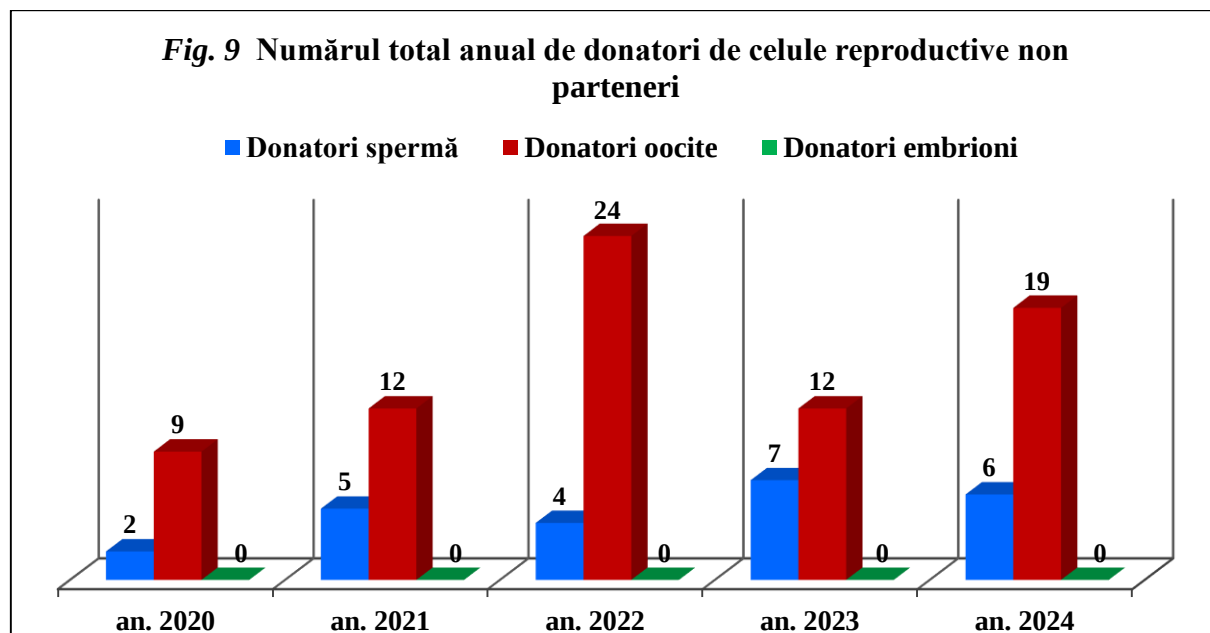
➤ **Activități de donare de celule reproductive non parteneri (donarea de la terți)**

Fig. 8 Numărul de donatori non parteneri de celule reproductive per instituții RAM în anii 2020 – 2024

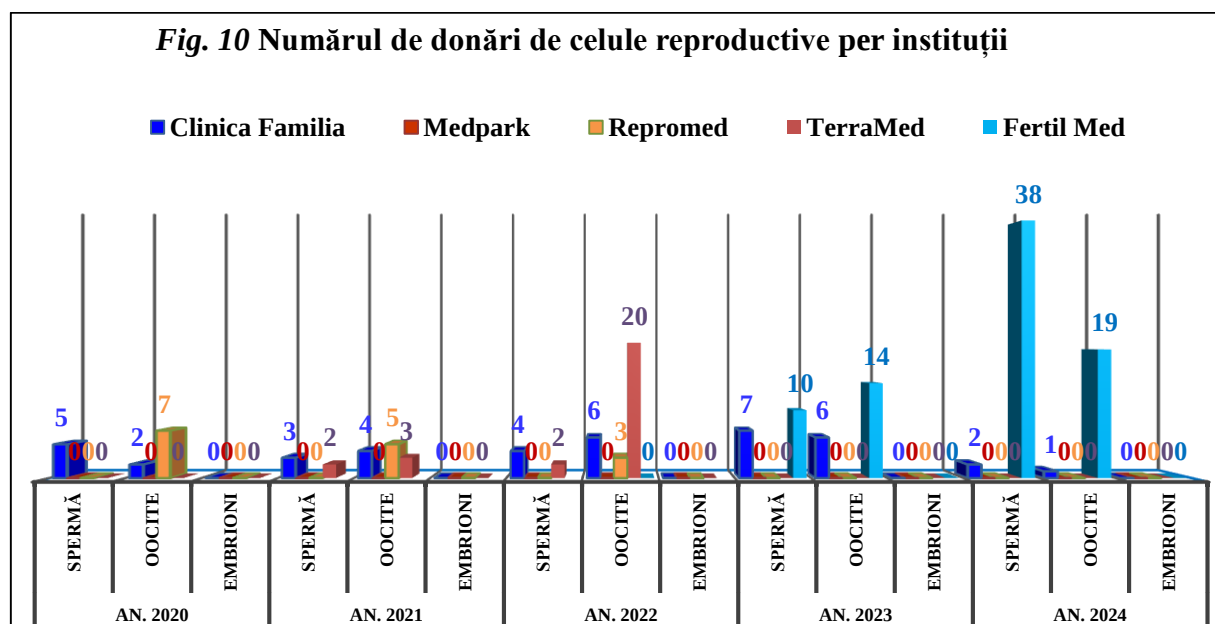
- Conform datelor prezentate în **Fig. 8**, în anul 2024, **activitatea de donare non parteneri a gameților** (sperma, oocite) și embrionilor a fost practică de clinicile:
- ✓ „Fertil Med” S.R.L. a raportat 4 donatori anonimi de spermă și 18 donatoare de oocite (5 donatoare neanonime, înrudite și 13 donatoare anonime) față de anul 2023, când s-au raportat 3 donatori de spermă și 6 donatoare de oocite. Aici se observă **un spor pozitiv de 33,3%** la numărul de donatorii de spermă și 200% la numărul donatoare de oocite.
- ✓ „Clinica Familia” S.R.L. a raportat 2 donatori de spermă și 1 donatoare de oocite. Activitatea de donare a spermei și oocitelor s-a micșorat manifestat **un spor negativ 0,0%** față de anul 2023 și respectiv **(-83,3%)**;
- ✓ „Spitalul TerraMed”, „Clinica Repromed” S.R.L. și „Spitalul Internațional Medpark” n-au înregistrat activități de donare non parteneri a gameților (sperma, oocite) și embrionilor.

Fig. 9 Numărul total anual de donatori de celule reproductive non parteneri în anii 2020 – 2024

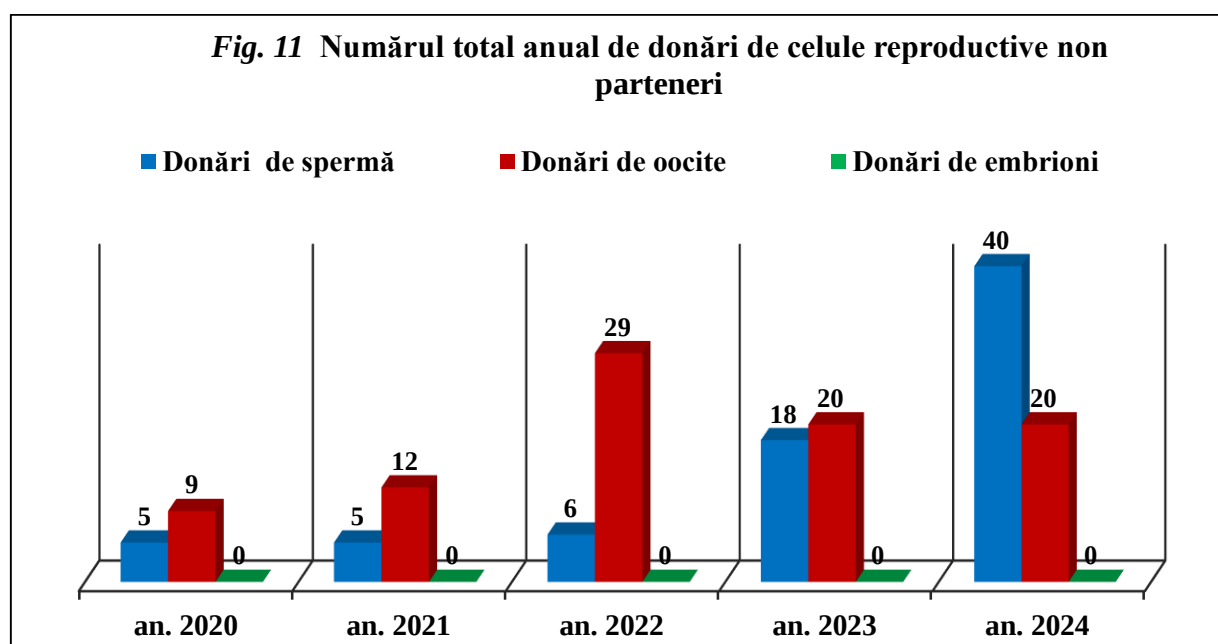
- Conform datelor raportate de instituțiile RAM care desfășoară activități de donare de celule reproductive non parteneri, prezentate în **Fig. 9**:
- ✓ în anul 2024, *numărul total anual de donatoare de oocite* din instituțiile RAM este în creștere față de anul 2023. Acest număr a crescut de la 12 donatoare în anul 2023, la 19 donatoare în anul 2024, ceea ce a constituit **un spor pozitiv de 58,3%**;
- ✓ *numărul total anual al donatorilor de spermă* rămâne modest și donarea de spermă non parteneri este practică numai de unele instituții;
- ✓ donarea de embrioni în clinicile RAM în continuare este absentă.

Fig. 10 Numărul de donări de celule reproductive per instituții în anii 2020 – 2024

- Conform datelor prezentate în **Fig. 10**, raportate de clinicile cu activități RAM pentru anul 2024:
- ✓ cel mai mare număr de donări de gameți (spermă și oocite) non parteneri a raportat „Fertil Med” S.R.L.: **38 donări de spermă (280 %)** și **19 donări de oocite (35,7 %)** de la donatori non parteneri, unde două donatoare au avut mai mult de o donare de oocite, iar între ciclurile de donare s-a făcut o pauză de minim 3 luni;
- ✓ „Clinica Familia” S.R.L. raportează numai **2 donări de spermă** și **1 donare de oocite** de la donatorii non parteneri.

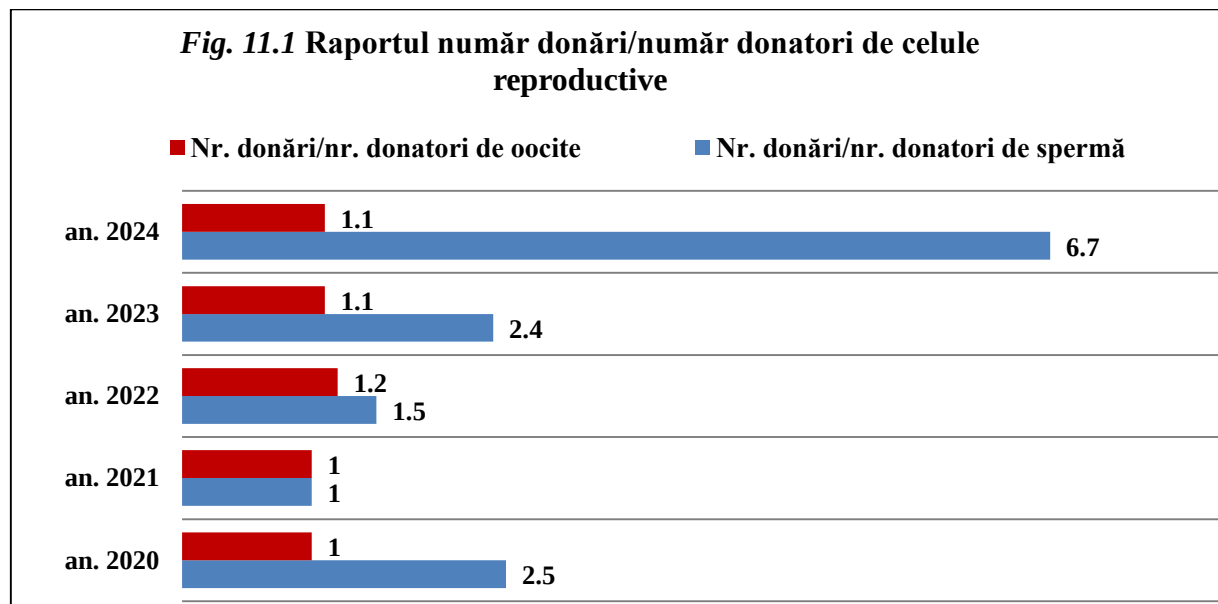
Fig. 11 Numărul total anual de donări de celule reproductive non parteneri în anii 2020 - 2024

- Din datele prezentate în **Fig. 11** raportate de instituțiile care desfășoară activități RAM pe parcursul anului de raportare 2024 remarcăm că:
- ✓ **numărul total anual de donări de oocite non parteneri** a rămas la același nivel ca în anul 2023 (**20 donări**);
- ✓ **numărul total al donărilor de spermă non parteneri** a înregistrat o creștere reală de la **18 donări** la **40 donări de spermă** și a demonstrat un spor pozitiv remarcabil de **(122,2%)**. Este, de asemenea, de remarcat faptul, că deoarece donările s-au efectuat numai în două instituții, celelalte clinici se vor confrunta, în continuare, cu o penurie gravă de gameți donați necesari în TRA cu donare de la terți.

➤ **Intensitatea procesului de donare a celulelor reproductive în donare non parteneri**

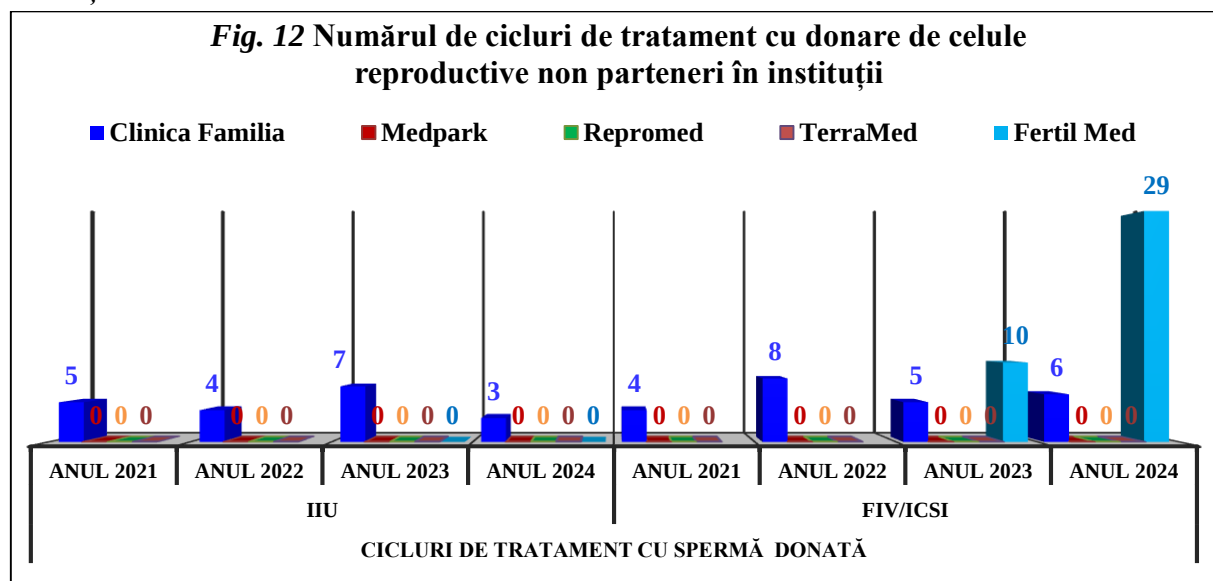
Fig. 11.1 Raportul număr donări/număr donatori de celule reproductive în anii 2020 - 2024

- ✓ Analiza intensității procesului de donare a celulelor reproductive (spermă și oocite) pentru ultimii cinci ani confirmă că donarea de spermă este un proces de colectare a materialului biologic mai simplu și un donator lejer efectuează mai multe donări. Dacă în primii ani de donare se observă, că donările de la un donator au variat în mediu între 1 - 2,5 donări, atunci ultimii ani (2023, 2024), observăm că un donator a donat în mediu de la 2,4 - până la 6,7 donări.
- ✓ Donarea de oocite este un proces complex. Analiza datelor cumulate din instituții demonstrează, că în primii ani (2020, 2021) o donatoare realiza numai o singură donare de oocite care erau de tipul celor direcționate (neanonime, înrudite).
- ✓ Analiza datelor agregate raportate de instituții în ultimii ani (2022 - 2024) demonstrează că o donatoare în mediu realizează mai mult de o donare (1,1 – 1,2).

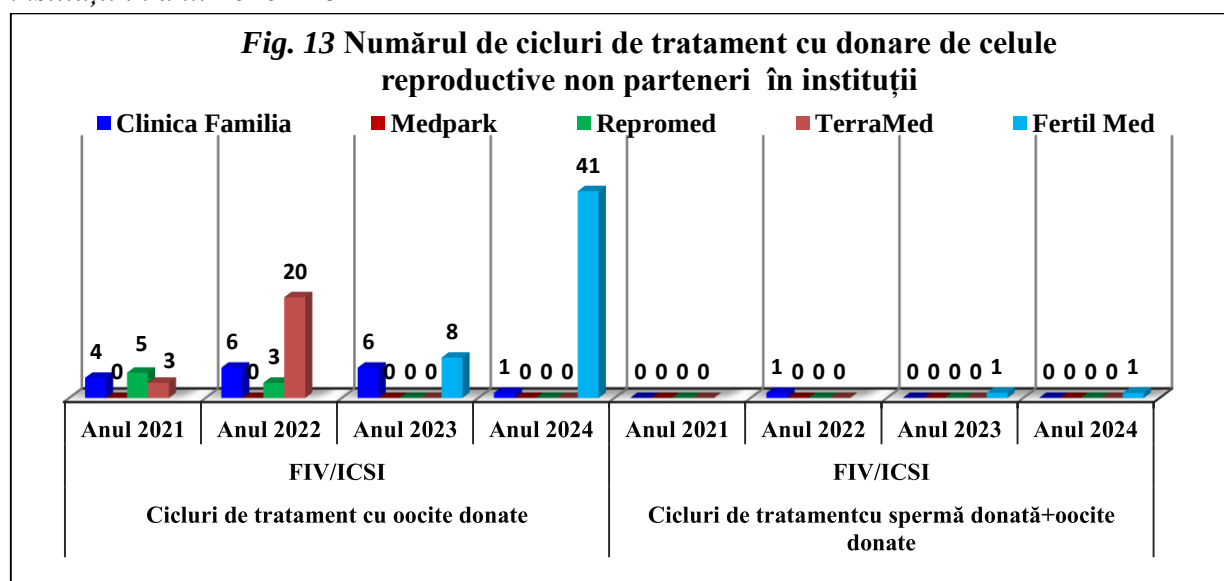
➤ **Tratamente RAM cu donare de celule reproductive non parteneri în instituții**

Fig. 12 Numărul de cicluri de tratament cu donare de celule reproductive non parteneri în instituții în anii 2020 - 2024

- Pentru anul 2024, analiza datelor raportate de instituțiile care desfășoară tratamente cu spermă donată de la donatori non parteneri expuse în **Fig. 12**, arată că:
- ✓ doar în „Clinica Familia” S.R.L. au fost efectuate **3 cicluri** de tratamente (IUI) cu folosirea spermei donate de donatori non parteneri;
- ✓ „Fertil Med” S.R.L. a efectuat **29 tratamente** de FIV/ICSI cu material seminal donat de terți înscrind **un spor pozitiv (190 %)**, iar „Clinica Familia” S.R.L. au realizat **6 cicluri** de tratamente (FIV/ICSI).

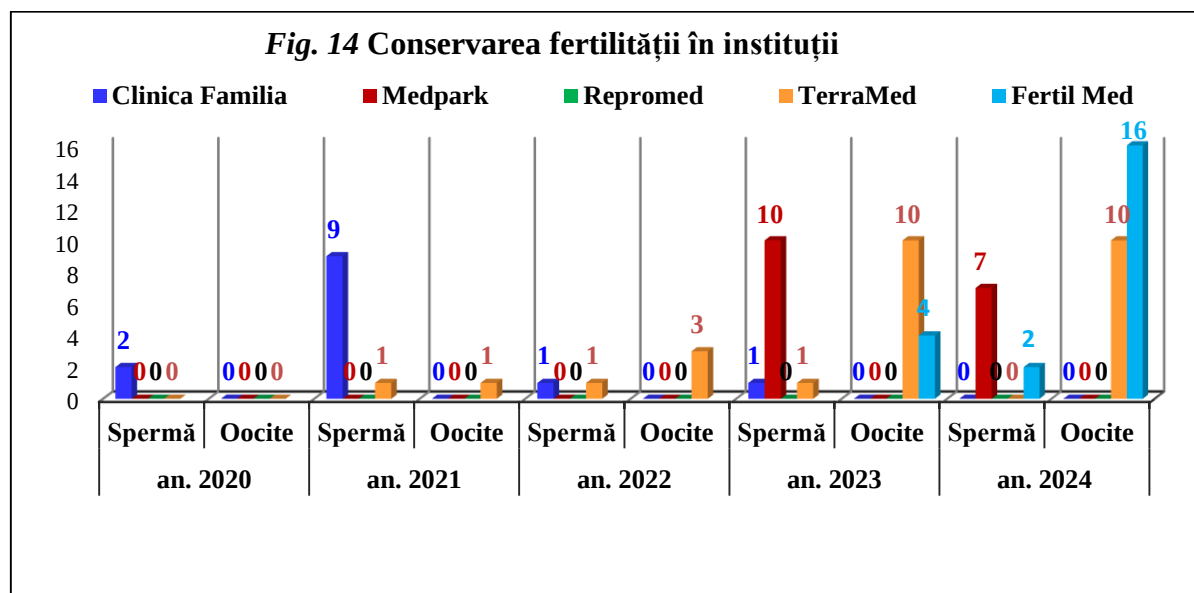
Fig. 13 Numărul de cicluri de tratament cu donare de celule reproductive non parteneri în instituții în anii 2020 - 2024

- Conform datelor raportate de clinicile RAM și prezentate în **Fig. 13** pentru anul 2024, ciclurile de tratamente FIV/ICSI cu oocite donate:
- ✓ *Fertil Med* S.R.L. a raportat **41 de cicluri de tratamente cu donare de oocite non parteneri**, care a constituit **un spor de 412,5 %**;
- ✓ „*Fertil Med*” S.R.L. a realizat **un ciclu de tratament cu embrioni obținuți din dublă donare de gameți**.

➤ **Conservarea fertilității prin donarea autologă de gameți în instituții RAM**

Fig. 14 Conservarea fertilității în instituții în anii 2020 - 2024

- Tabloul activităților de donare autologă de gameți pentru conservarea fertilității din motive medicale și sociale în clinicile care desfășoară activități RAM poate fi interpretat astfel:
- ✓ în anul 2024 clinica „*Fertil Med*” S.R.L. a raportat 16 proceduri de crioconservare a oocitelor, dintre care 15 proceduri din motive sociale și o procedură motivată medical (cancer ovarian). Totodată, în această instituție s-au efectuat 2 proceduri de crioconservare a spermei: 1 caz din motive sociale și o procedură din motive medicale.
- ✓ Cele mai multe proceduri de crioconservare a spermei (7 proceduri) au fost realizate în „*Spitalul Internațional Medpark*”, cu 3 proceduri mai puține comparativ cu anul precedent 2023.
- ✓ „*Spitalul TerraMed*” a rămas la același nivel cu anul precedent 10 proceduri de crioconservare a oocitelor.

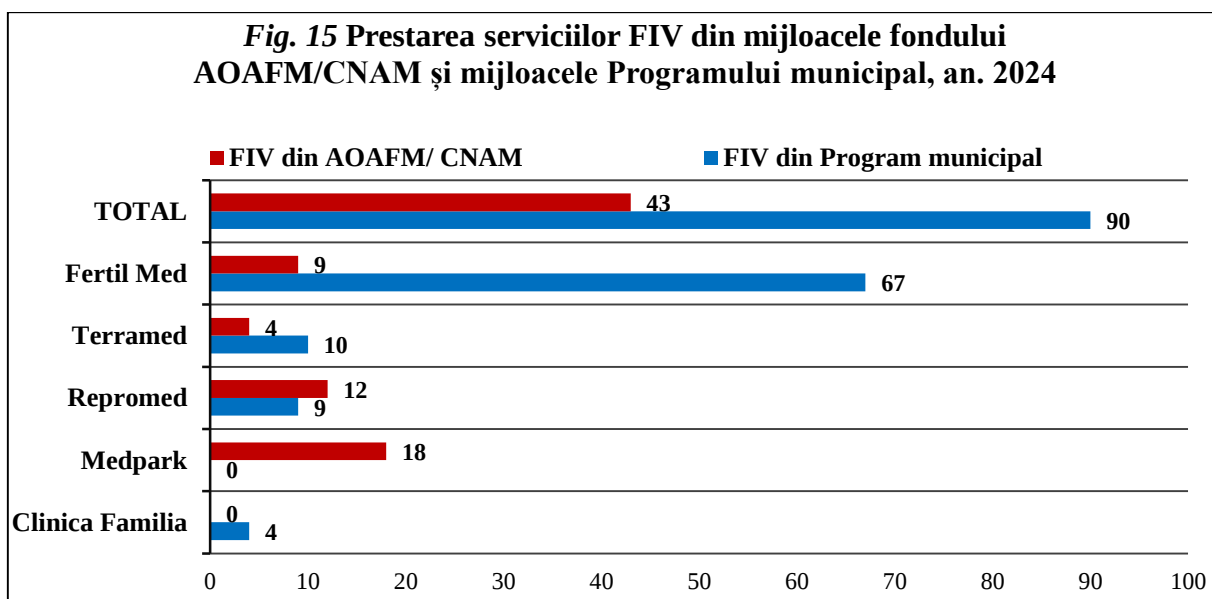
➤ **Prestarea serviciilor FIV din mijloacele fondului AOAFM/CNAM și mijloacele Programului municipal**

(conform Anexei nr. 6 la Regulamentul cu privire la prestarea serviciilor de FIV din mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și Anexei nr. 3 Raportul privind prestarea serviciilor FIV din mijloacele Programului municipal de suport financiar pentru reproducere umană asistată medical în municipiul Chișinău)

Menționăm că, pentru anul de raportare 2024, a fost abrogat raportul statistic nr. 32 C-săn., care conținea informații referitoare, inclusiv la grupa pacienților deservite în laboratorul FIV contra plată. Din acest motiv, nu s-a putut analiza rezultatele tratamentelor de reproducere asistată în această grupă mare de pacienți.

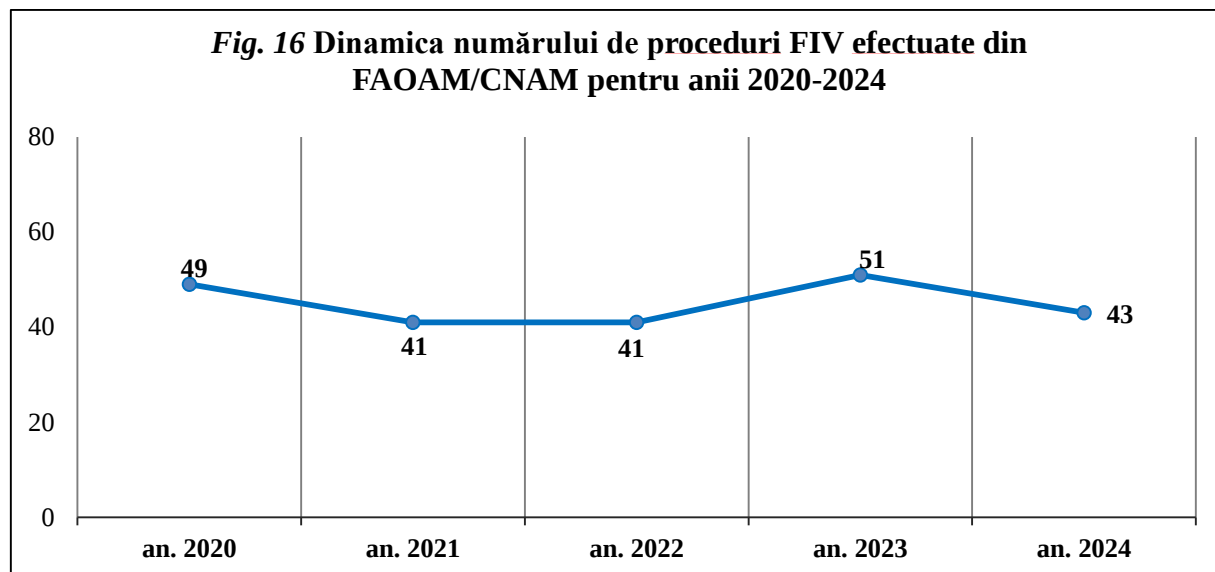
Astfel, analiza prestării serviciilor FIV și rezultatele obținute s-a efectuat conform rapoartelor prezentate de prestatorii de servicii RAM conform rapoartelor Anexei nr. 6 (din fondul și AOAFM/CNAM) și Anexei nr. 3 (mijloacele Programului municipal).

Fig. 15 Prestarea serviciilor FIV din mijloacele fondului AOAFM/CNAM și mijloacele Programului municipal, anul 2024

- ✓ **Fig. 15** relatează că în anul 2024 instituțiile RAM au acordat servicii FIV din mijloacele fondului AOAFM, CNAM (43 proceduri) și din mijloacele Programului municipal (90 proceduri):
- ✓ *Clinica „Fertil Med” S.R.L.* a realizat cel mai mare număr de proceduri FIV (67) din mijloacele Programului municipal, iar *„Spitalul Internațional Medpark”* a efectuat din mijloacele fondului AOAFM/CNAM 18 proceduri și *„Clinica Repromed” S.R.L.* respectiv, 12 proceduri FIV.

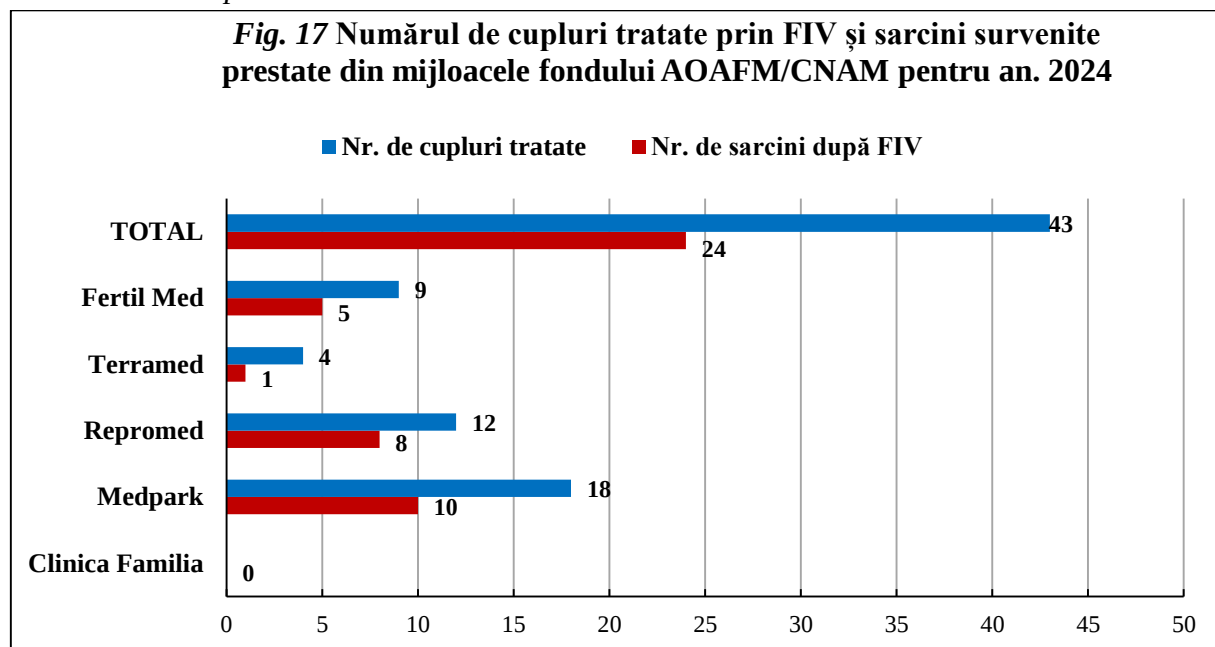
Fig. 16 Dinamica numărului de proceduri FIV efectuate din FAOAM/CNAM pentru anii 2020 - 2024

- ✓ **Fig. 16** prezintă dinamica procedurilor FIV efectuate de clinicile RAM din mijloacele fondului AOAFM/CNAM în ultimii cinci ani. În anul 2024 au fost executate 43 de proceduri FIV, demonstrând *micșorarea numărului de proceduri față de anul 2023 cu 15,7 %*.

➤ **Prestarea serviciilor FIV din mijloacele fondului AOAFM/CNAM pentru anul 2024**

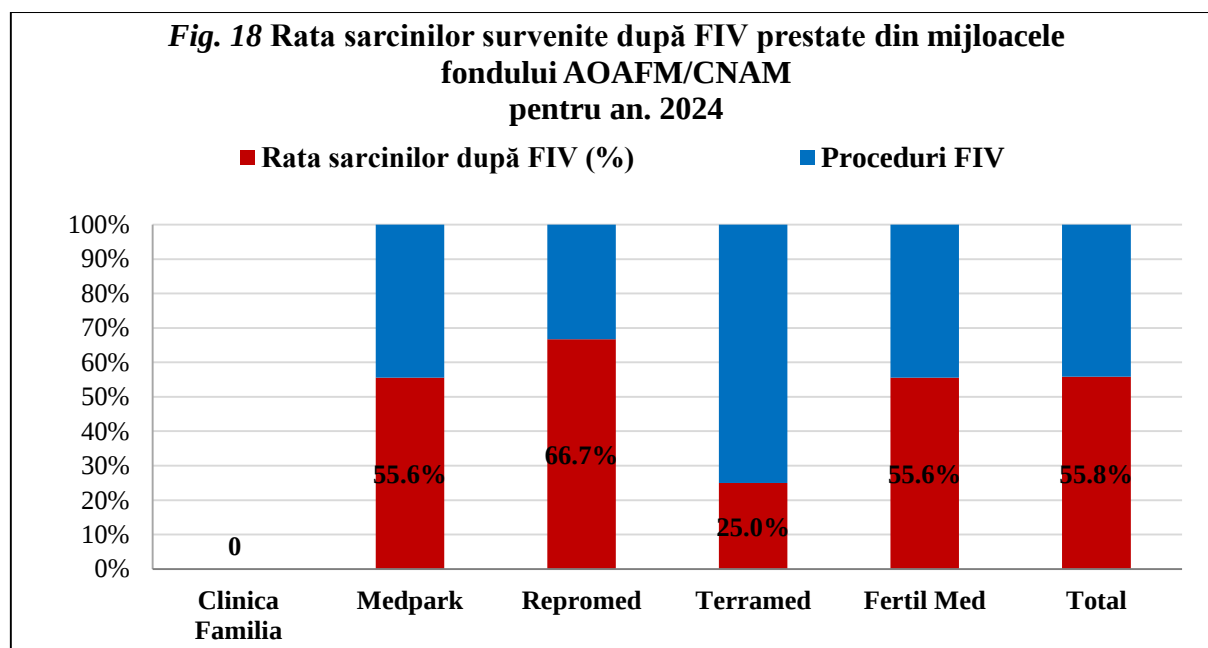
Fig. 17 Numărul de cupluri tratate prin FIV și sarcini survenite prestate din mijloacele fondului AOAFM/CNAM pentru anul 2024

- În anul de raportare **2024** din mijloacele **fondului AOAFM/CNAM** au fost tratate 43 de cupluri și ca rezultat au fost obținute 24 de sarcini (*Fig. 17*).

- ✓ „Spitalul Internațional Medpark” este clinica cu cel mai mare număr de sarcini (10) și cupluri tratate (18), având o performanță semnificativă comparativ cu celelalte clinici. Aceasta reprezintă aproape 42% din totalul sarcinilor obținute și 41,9% din totalul cuplurilor tratate. Este evident că „Spitalul Internațional Medpark” a avut un număr mare de cupluri tratate și a obținut o rată bună de succes.
- ✓ „Clinica Repromed” S.R.L. a tratat 12 cupluri și a obținut 8 sarcini, ceea ce sugerează o performanță destul de bună, cu o rată de succes de aproximativ 66% (8 sarcini din 12 cupluri tratate).
- ✓ „Fertil Med” S.R.L. a tratat 9 cupluri și a obținut 5 sarcini, ceea ce reprezintă o rată de succes de aproximativ 56%.
- ✓ „Spitalul TerraMed” a tratat 4 cupluri și a obținut doar 1 sarcină, ceea ce indică o rată de succes de 25%. Deși este un număr mic de cupluri tratate, această rată sugerează o performanță mai scăzută comparativ cu celelalte clinici.

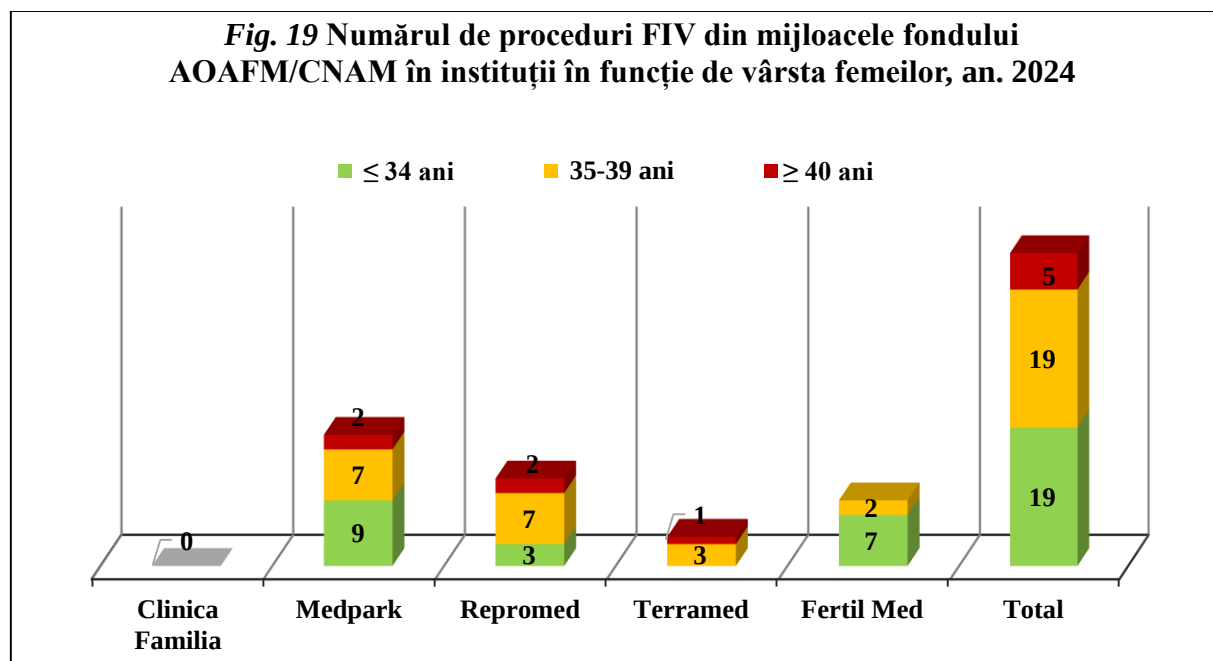
Fig. 18 Rata sarcinilor survenite după FIV prestate din mijloacele fondului AOAFM/CNAM pentru anul 2024

- Rata de succes pentru sarcinile survenite după procedurile FIV prestate din **mijloacele fondului AOAFM/CNAM** pentru **anul 2024** este de 55,8%, ceea ce sugerează că, în general, procentul de succes este destul de bun, dar există variații semnificative între clinici (Fig. 18).
- ✓ „Clinica Repromed” S.R.L. pare să aibă cea mai mare rată de succes în obținerea sarcinilor după FIV - 66,7%.
- ✓ „Spitalul Internațional Medpark” și „Fertil Med” S.R.L. au rate de succes de 55,6%, care sunt bune comparativ cu media generală.
- ✓ „Spitalul TerraMed” are cea mai scăzută rată 25%.
- ✓ „Clinica Familia” nu a tratat cupluri finanțate din mijloacele fondului AOAFM/CNAM.

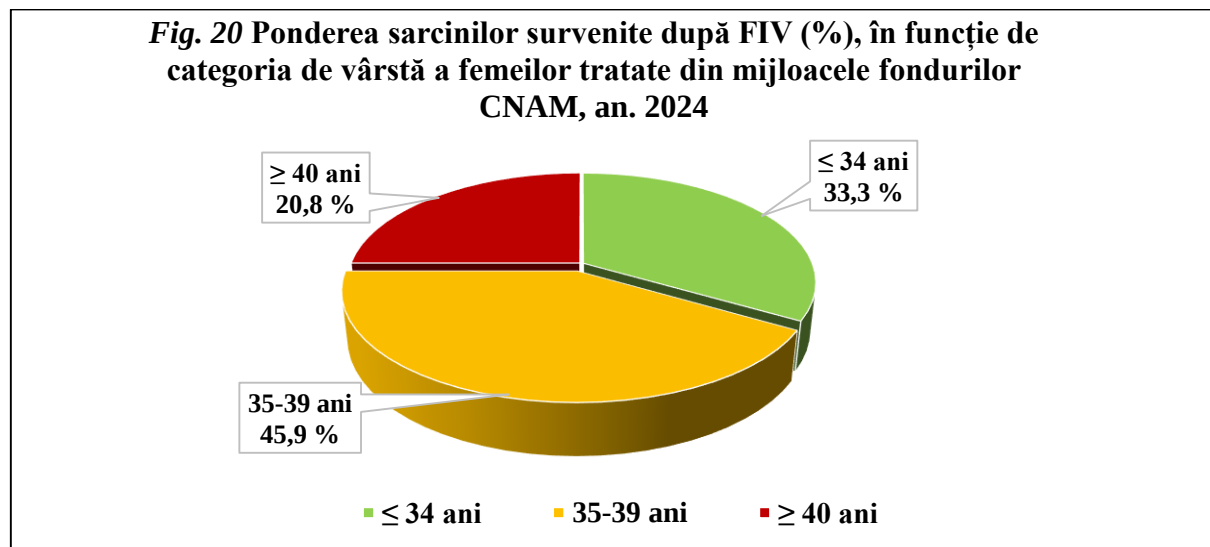
➤ **Prestarea serviciilor FIV din mijloacele fondului AOAFM/CNAM pentru anul 2024**

Fig. 19 Numărul de proceduri FIV din mijloacele fondului AOAFM/CNAM în instituții în funcție de vârsta femeilor, anul 2024

- **Fig. 19** reflectă distribuția tratamentelor FIV din mijloacele fondului CNAM în funcție de categoria de vârstă a femeilor tratate:
 - ✓ femeile din categoriile de vârstă **sub 35 de ani** și **35-39 ani** au fost tratate în număr egal, câte 19 femei (au constituit **44,2 %**), având o distribuție echilibrată a finanțării între categoriile principale de vârstă;
 - ✓ doar 5 paciente de **peste 40 de ani** (**11,6 %**) au beneficiat de FIV;
 - ✓ „Spitalul Internațional Medpark” are **cel mai mare număr de cupluri tratate prin FIV** din mijloacele fondului CNAM, urmat de „Clinica Repromed” S.R.L. și „Fertil Med” S.R.L. „Clinica Familia” S.R.L. nu a contractat tratamentele FIV finanțate din mijloacele fondului AOAFM/CNAM.

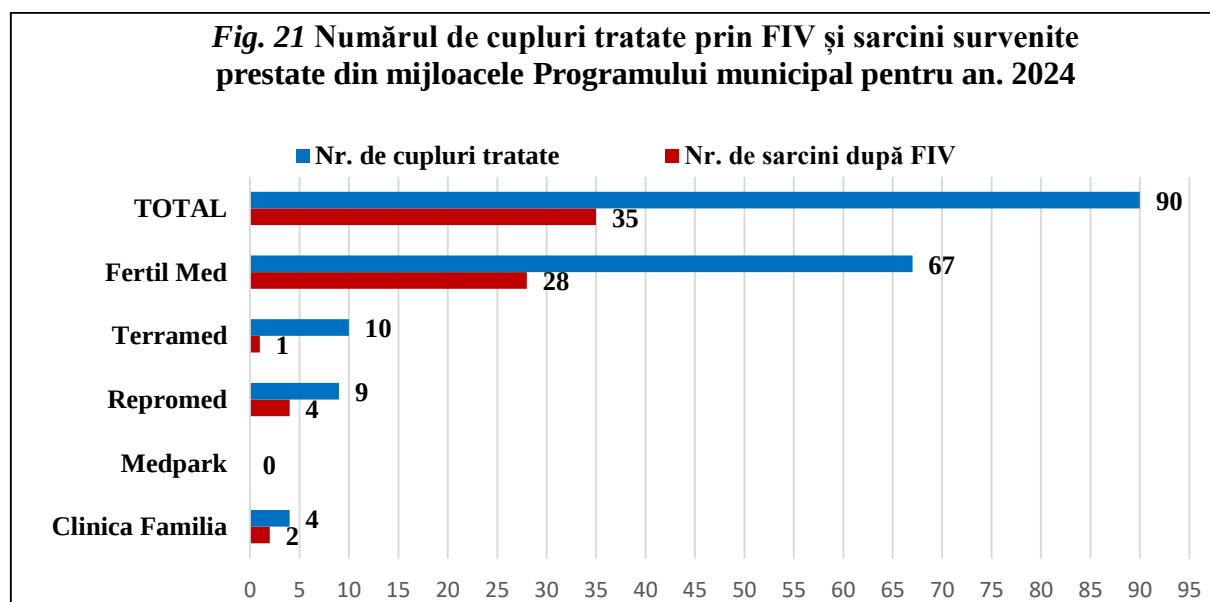
Fig. 20 Ponderea sarcinilor survenite după FIV (%), în funcție de categoria de vârstă a femeilor tratate din mijloacele fondurilor CNAM, anul 2024

- Conform **Fig. 20** ponderea sarcinilor survenite după FIV (%) în funcție de categoria de vârstă a femeilor tratate în instituții RAM finanțate din mijloacele fondului AOAFM/ CNAM s-a repartizat în modul următor: 35-39 ani (45,9 %); ≤ 34 ani (33,3 %); ≥ 40 ani (20,8 %).

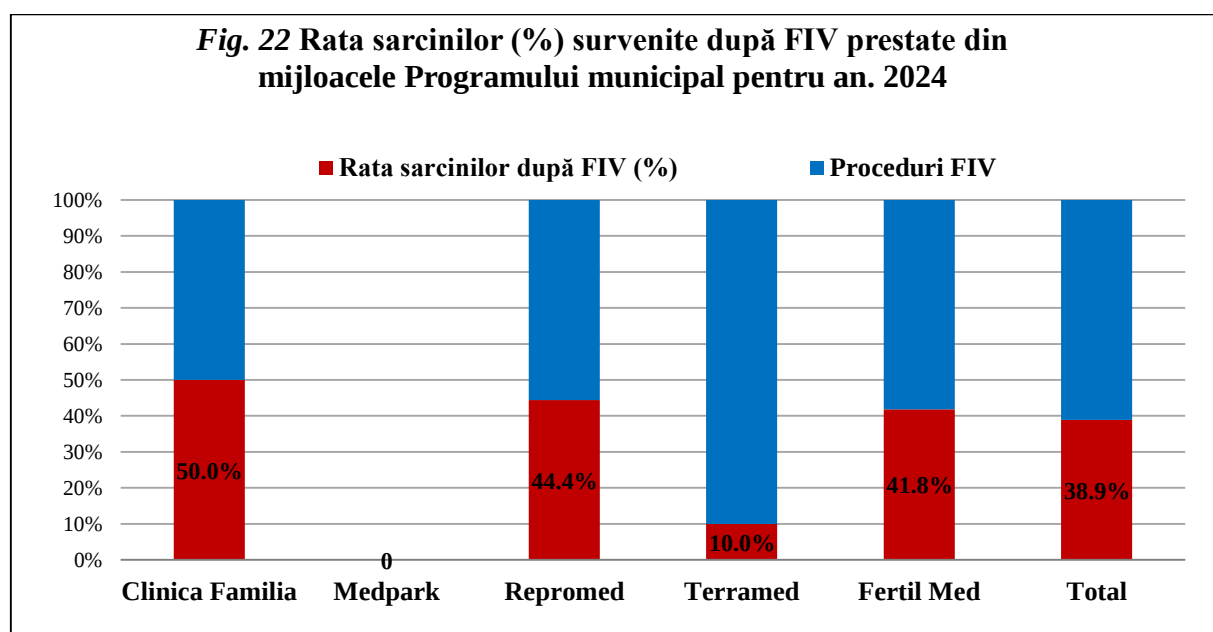
➤ **Prestarea serviciilor FIV din mijloacele fondurilor Programului municipal pentru anul 2024**

Fig. 21 Numărul de cupluri tratate prin FIV și sarcini survenite prestate din mijloacele Programului municipal pentru anul 2024

- Conform **Fig. 21** în anul de raportare **2024** din mijloacele **Programului municipal** au fost tratate 90 de cupluri din care au rezultat 35 de sarcini:
- ✓ „Fertil Med” S.R.L. a raportat 28 sarcini din 67 cupluri tratate, având o rată de succes de 41,8%.
- ✓ „Clinica Repromed” S.R.L. a tratat 9 cupluri și a obținut 4 sarcini, ceea ce corespunde unui rezultat pozitiv de 44,4%.
- ✓ „Clinica Familia” a obținut în urma tratamentului a 4 cupluri 2 rezultate pozitive ceea ce corespunde 50%.
- ✓ „Spitalul TerraMed” a raportat o sarcină din 10 cupluri tratate și are o rată de succes mult mai mică, de doar 10%.
- ✓ „Spitalul Internațional Medpark” nu a tratat cupluri finanțate din mijlocele Programului municipal.

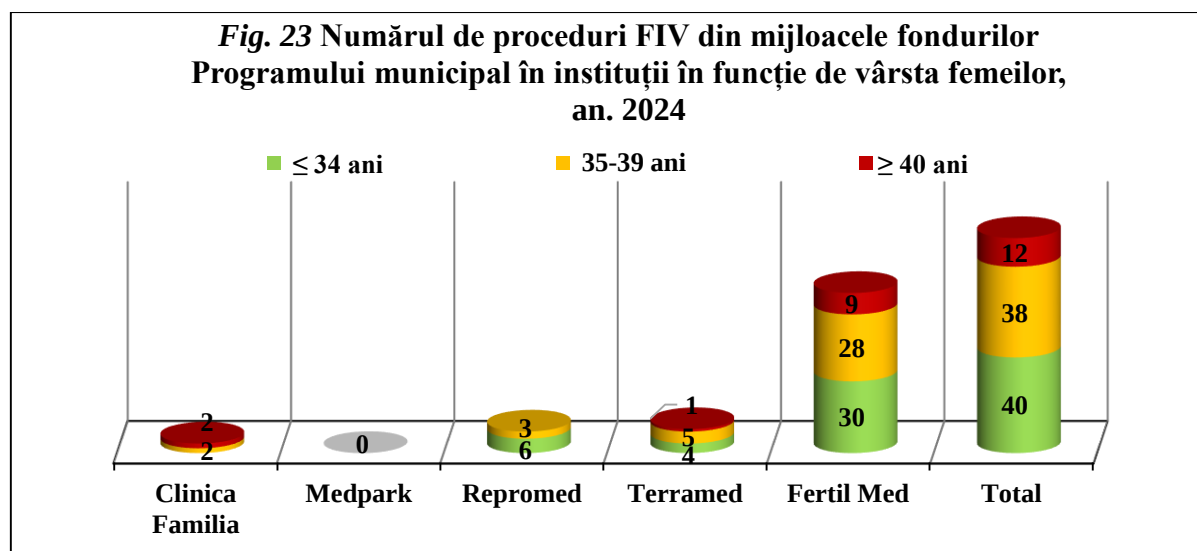
Fig. 22 Rata sarcinilor (%) survenite după FIV prestate din mijloacele Programului municipal pentru anul 2024

- Rata de succes pentru sarcinile survenite după procedurile FIV prestate din **mijloacele Programului municipal** pentru **anul 2024** este de 38,9% - aceasta este o valoare relativ scăzută (**Fig. 22**):
- ✓ „Clinica Familia” a avut o rată de succes de 50% în obținerea sarcinilor după FIV.
- ✓ „Clinica Repromed” S.R.L. a obținut o rată de succes de 44,4% în survenirea sarcinilor.
- ✓ „Fertil Med” S.R.L. a demonstrat o rată de 55,6% de sarcini obținute după FIV.
- ✓ „Spitalul TerraMed” are cea mai scăzută rată 10%.

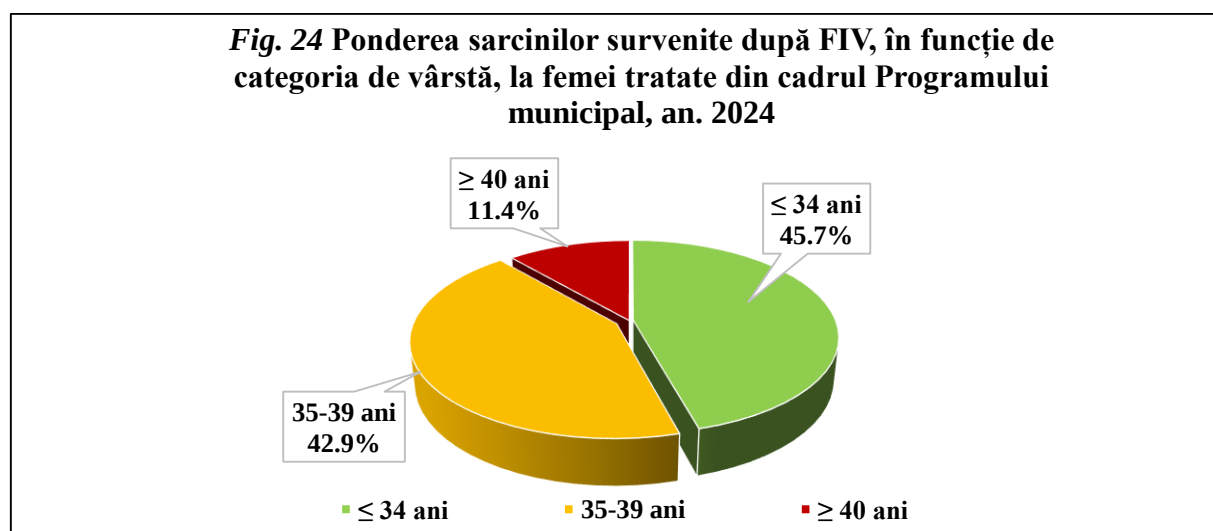
➤ **Prestarea serviciilor FIV din mijloacele fondurilor Programului municipal în instituții în funcție de vârsta femeilor**

Fig. 23 Numărul de proceduri FIV din mijloacele fondurilor Programului municipal în instituții în funcție de vârsta femeilor pentru anul 2024

- ✓ Din **Fig. 23**, în anul 2024 *Clinica „Fertil Med” S.R.L.* a executat cel mai mare număr de proceduri FIV (67) efectuate în cadrul Programului municipal;
- ✓ „*Clinica Familia*” S.R.L. (4 proceduri FIV), „*Clinica Repromed*” S.R.L. (9 proceduri FIV) și „*Spitalul TerraMed*” (10 proceduri FIV) au realizat un număr modest de proceduri;
- ✓ „*Spitalul Internațional Medpark*” nu a raportat nicio procedură efectuată din mijloacele Programului municipal.

Fig. 24 Ponderea sarcinilor survenite după FIV, în funcție de categoria de vârstă, la femei tratate din cadrul Programului municipal pentru anul 2024

- ✓ Conform **Fig. 24** ponderea sarcinilor survenite după FIV (%) în funcție de categoria de vârstă a femeilor tratate în instituții RAM finanțate din cadrul Programului municipal s-a repartizat în modul următor: ≤ 34 ani (45,7 %); 35-39 ani (42,9 %); ≥ 40 ani (11,4 %).

IV. ACTIVITATEA ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

- Agenția de Transplant a continuat cooperarea cu instituțiile similare internaționale din Franța și România:
 - ✓ curs de formare în transplantul renal cu participarea a doi membri a echipei medico-chirurgicale de transplant renal în Franța, decembrie 2024;
 - ✓ curs de formare în coordonarea activităților în domeniul transplantului cu participarea a doi coordonatori de transplant în România, iunie 2024;
- Agenția de Transplant a pregătit datele privind activitățile în domeniul transplantului în Republica Moldova spre prezentare către autoritățile competente din Consiliul Europei: EURO CET (European Registry for Organs, Tissues and Cells), Newsletter Transplant.
- În scopul facilitării schimbului de bune practici ale UE în ceea ce privește transpunerea din perspectiva nivelului de aliniere al cadrului legislativ național la acquis-ul UE Agenția de Transplant a organizat și a luat parte la:
 - ✓ misiunea de experți TAIEX privind schimbul de organe, importul și exportul de țesuturi și celule umane (TAIEX Case ID AGR IND/EXP 86565), organizată la 15-19 iulie, 2024;
 - ✓ misiunea de experți TAIEX privind aplicarea sistemului de trasabilitate pentru organe, țesuturi și celule umane și implementarea Codului Unic European pentru substanțele de origine umană (TAIEX Case ID AGR IND/EXP 86566), organizată la 02-06 septembrie, 2024;
 - ✓ misiunea de experți TAIEX privind dezvoltarea sistemului de vigilență pentru organe, țesuturi și celule umane (TAIEX Case ID AGR IND/EXP 86567), organizată la 14 - 18 octombrie, 2024.
- În baza acordului bilateral în domeniul donării și transplantului de organe, încheiat între Agenția de Transplant (AT) a Republicii Moldova și Agenția Națională de Transplant (ANT) a României, la 12 - 15 februarie 2024 a fost **efectuată o vizită de lucru** la Agenția Națională de Transplant din România.

Obiectivele vizitei de lucru au fost:

 - ✓ **consolidarea relațiilor bilaterale** în domeniul donării și transplantului de organe, țesuturi și celule, între AT din Republica Moldova și ANT, România;
 - ✓ **participarea** reprezentanților AT din Republica Moldova (*Ludmila Ciubotaru, Tatiana Țîmbalari*) **în calitate de observatori în cadrul echipei de evaluare** în vederea acreditării unității sanitare MILLENIAL FERTILITY CLINIC 2022 pentru activitatea de bancă de țesuturi și celule reproductive, precum și pentru activitatea de transplant/utilizator de celule reproductive, în scop terapeutic.

Participarea la cele două etape de evaluare, a fost structurată pe următoarele obiective:

 - ✓ normele legislative în domeniu, precum și proceduri operaționale ale ANT;

- ✓ aspectele logistice ale activității de evaluare în vederea acreditării pentru activități de bancă și transplant celule reproductive;
 - ✓ forma și completarea documentației/documentelor rezultate în urma evaluării.
- Agenția de Transplant a **participat la realizarea sondajelor:**
- ✓ „Protecția donatorului – donatori de gameți (donarea cu terți) (TO109)” inițiat de Directoratul European pentru Calitatea Medicamentelor și a Asistenței Medicale (EDQM), Comitetul european pentru transplant de organe (CD-P-TO). Sondajul a fost destinat autorităților naționale responsabile de înregistrarea activităților în domeniul reproducerii asistate medical/țesuturilor și celulelor. Scopul proiectului este de a colecta și analiza informații referitoare la:
 - reglementările naționale în domeniul donării de gameți;
 - practicile naționale privind donarea de gameți de la terți;
 - datele privind donarea de gameți de la terți;
 - măsuri de protecție a donatorilor de gameți de la terți;
 - ✓ „Donarea și transplantul de organe umane” cu scopul actualizării datelor în cadrul observatorului global privind donarea și transplantul (GODT) și OMS;
 - ✓ „Consolidarea programelor de donare după moarte circulatorie”, supravegheat de CD-P-TO, coordonat de Consiliul Europei/EDQM;
 - ✓ „Îngrijirea familiei donatorului pentru donatorii de organe și țesuturi” în cadrul Proiectului TO131 al CD-P-TO;
 - ✓ „Consolidarea programelor de biovigilență pentru organe, țesuturi și celule destinate utilizării umane”, coordonat de Consiliul Europei/EDQM.
- Agenția de Transplant a participat la elaborarea Ghidului European privind calitatea și siguranța organelor pentru transplant. Council of Europe, European Directorate for the Quality of Medicines & Healthcare (EDQM). Active member of the working group for the elaboration of the Guide from the Republic of Moldova, Diana Buga. *The Guide to the quality and safety of organs for transplantation. 9th ed. EDQM.*
- Agenția de Transplant a participat la desfășurarea jocurilor sportive organizate pentru primitorii de transplant din or. Blagoevgrad, Bulgaria.
- Agenția de Transplant a participat la Forul național consacrat dezvoltării soluțiilor digitale pentru consolidarea sistemului de sănătate din Moldova.
- **În cadrul dezvoltării profesionale colaboratorii Agenției de Transplant au participat la:**
- ✓ Conferința anuală, internațională a Băncii de Țesuturi cu genericul „Transplantul de țesuturi și celule. Actualități și perspective. Ediția a 2-a”, Chișinău, 29-30 martie 2024;
 - ✓ 11th Update on Hepatology Course, 21-23 martie 2024, București, România. Postere:
 - „Liver cirrhosis induced by delta virus: clinical and evolutive peculiarities in patients on the waiting list for liver transplantation in the Republic of Moldova” (Diana Buga);

- „Clinical and follow-up features in transplanted patients for viral liver cirrhosis (Diana Buga).
- ✓ Aspecte de diagnostic și tratament în tumorile sistemului digestiv, 17 aprilie 2024, Chișinău (Diana Buga);
- ✓ Atelierul de lucru „Contextul național privind cancerul la copii în Republica Moldova”, 23.04.2024, IMSP Institutul Oncologic (Marc Fărîmă);
- ✓ Școala de vară de gastroenterologie și hepatologie, ediția a VIII-a, 14-15 iunie 2024, Chișinău (Diana Buga);
- ✓ Al 43-lea Congres Național de Gastroenterologie, Hepatologie și Endoscopie Digestivă, 27-29 iunie 2024, Cluj-Napoca, România (Diana Buga);
- ✓ Ultrasound Summer School Conference, 29 august - 1 septembrie 2024, România (Diana Buga);
- ✓ Atelier de lucru „Boli hepatice și ale tractului digestiv, asociate stilului de viață”, 27-28 septembrie 2024, România (Diana Buga);
- ✓ The 5th Update on Hepatology: Refocus and Reset in Liver Diseases, 14 decembrie 2024, Chișinău (Diana Buga);
- ✓ Cursul de perfecționare „Ecografia abdominală în practica medicului specialist ” în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, 12.02-04.03.2024 (Diana Buga).
- ✓ Cursul de perfecționare „Probleme actuale în cardiopatia ischemică și tulburările de ritm cardiac” în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, 30.09-21.10.2024 (Marc Fărîmă).
- ✓ Cursul de instruire cu tematica implementarea Legii nr. 148/2023 privind accesul la informație de interes public, desfășurat la data de 14.03.2024, organizat de Cancelaria de Stat în parteneriat cu Oficiul Consiliului Europei la Chișinău, în cadrul proiectului „Susținerea pluralismului media și a libertății de exprimare în Republica Moldova”, serviciul juridic.
- ✓ Cursul de instruire cu tematica: SI „Trezoreria”, desfășurat la data de 16.12.2024, organizat de Centrul de instruire și dezvoltare profesională și I.P. Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, serviciul juridic.
- ✓ Atelier de lucru cu tematica „Actualizarea angajamentului anticorupție în sectorul sănătății”, desfășurat în perioada 25-26 iunie 2024, organizat de Ministerul Sănătății cu suportul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare, Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei și Centrului Internațional de Resurse Anticorupție, serviciul juridic.

V. FINANȚAREA ȘI VALORIFICAREA ALOCAȚIILOR BUGETARE

Pentru anul 2024 **bugetul aprobat** a constituit – **3 938 000,00 lei.**

Planul precizat aprobat pe anul 2024 – **4 392 300,00 lei.**

Planul executat – **4 161 095,31 lei.**

Sold accesibil de alocații – 231 204,69 lei.

Partea preponderentă a alocațiilor din bugetul de stat pentru activitatea Agenției de Transplant o constituie **cheltuielile de personal** – **2 699 200,00 lei.**

- Au fost **încheiate contracte de finanțare** a instituțiilor medico-sanitare pentru rambursarea cazurilor de examinare și terapie de menținere preoperatorie a donatorului potențial de organe în moarte cerebrală. **Total cazuri finanțate în anul 2024 – 12 cazuri (280 600,00 lei):**

Nr. d/o	Numărul și data contractului	Instituția medico-sanitară	Serviciile contractate	Suma cazurilor contractate	Cazuri validate
1.	nr. 11 din 12.03.2024	IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Examinarea și terapia de menținere preoperatorie a donatorului potențial de organe în moarte cerebrală	112 545,00 (5 cazuri)	3 cazuri
2.	nr. 12 din 07.03.2024	IMSP Spitalul Clinic Municipal “Sfânta Treime”	Examinarea și terapia de menținere preoperatorie a donatorului potențial de organe în moarte cerebrală	157 563,00 (7 cazuri)	2 cazuri

- **Achiziții publice** cu operatorii economici:

Nr. d/o	Operatorul economic	Numărul și data contractului	Suma Contractului (lei)	Obiectul contractului
1.	„Ceisim Unisims-Soft” SRL	24/013bgs din 02.01.2024	22 320,00	Servicii de asistență al produselor soft (Universal Accounting SL - versiunea buget)
2.	„AQUA PUBLICA” SRL	nr. 2 din 19.01.2024	3 150,00	Apă potabilă îmbuteliată
3.	ÎM „Orange Moldova” SA	nr. 3 din 17.01.2024	3 830,00	Servicii de telefonie mobilă
4.	SA „Moldtelecom”	nr. 4 din 17.01.2024	6 000,00	Servicii de telefonie fixă
5.	USMF „N. Testemițanu”	nr. 5 din 17.01.2024	17 497,00	Servicii de educație medicală continuă
6.	Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova	01240075U din 15.01.2024	1 200,00	Determinarea valorii de piață a unui autoturism de marca CHEVROLET, modelul AVEO, numărul de înmatriculare KAV 391 p-u inițierea procedurii de casare
7.	SRL „INGRADIENT”	nr. 7 din 26.01.2024	110 000,00	Servicii de mentenanță pentru SIA "Transplant"
8.	SRL „OFICIU – AMG”	nr. 8 din 12.02.2024	6 045,00	Servicii de reparație a fotocopiatoarelor și încărcarea cartușelor cu toner
9.	IMSP Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”	nr. 9 din 16.02.2024	93 501,55	Servicii comunale
10.	ÎM „Orange Moldova” SA	nr. 10 din 19.02.2024	9 030,00	Pachetul software antivirus pentru 12 computatoare +2 server
11.	„MEDIASUCCES” SRL	nr. 13 din 03.06.2024	2240	Apă potabilă îmbuteliată

VI. DIFICULTĂȚI ÎNTÂMPINATE ÎN PROCESUL DE LUCRU

- Numărul mic de donatori potențiali în moarte cerebrală cauzat de :
 - identificarea insuficientă a pacienților critici eligibili, cu un scor $GCS \leq 3$ puncte, internați în instituțiile medico-sanitare autorizate;
 - lipsa rețelei naționale de coordonare în domeniul transplantului.
- Nerespectarea termenilor stabiliți pentru prezentarea rapoartelor de activitate trimestriale și anuale de către coordonatori și persoanele responsabile pentru activitățile de transplant și de reproducere asistată medical.
- Lista de așteptare pentru transplant renal insuficientă cauzată de :
 - evaluarea nesatisfăcătoare a pacienților, aflați la dializă pentru includerea în lista de așteptare a primitorilor potențiali.
- Lipsa indicatorilor de performanță pentru instituțiile medico-sanitare autorizate în domeniul transplantului, ceea ce duce la absența motivației în aceste instituții.
- Absența rambursării spitalelor raionale autorizate pentru activități de prelevare de țesuturi și menținerea donatorilor potențiali.
- Imposibilitatea autorizării prestatorilor de servicii de reproducere asistată medical și întârzierea procedurii de aprobare a actelor normative în domeniul RAM:
 - Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Reproducerea Asistată Medical;
 - Regulamentului privind aplicarea tehnologiilor de reproducere asistate medical.
 - Suprapunerea în timp a elaborării actelor legislative din Planul Național de Aderare pentru anii 2023-2027 privind importul/exportul, trasabilitatea și aplicarea Codului European Unic, activitățile de vigilență în transplantul de organe, țesuturi și celule umane care vizează în mod direct și domeniul RAM.
 - Lipsa datelor despre activitatea prestatorilor de servicii de reproducere asistată medical legate de prestarea serviciilor la grupa de femei asistate medical contra plată (abrogarea Raportului anual nr.32 C-săn.)

VII. SOLUȚII

- În scopul majorării numărului de donatori potențiali în moarte cerebrală este necesar:
 - 1) salarizarea corespunzătoare a coordonatorilor de transplant din instituțiile medico-sanitare autorizate și echipelor de prelevare și transplant;
 - 2) alocarea surselor financiare în vederea creării rețelei naționale de coordonare în domeniul transplantului cu extinderea numărului de instituții medico-sanitare autorizate.

- Pentru a depăși nerespectarea termenilor stabiliți pentru prezentarea rapoartelor de activitate trimestriale și anuale se propun următorii pași:
 - scrisoare de avertizare către conducerea instituției privind încălcarea prevederilor legale și nerespectarea angajamentelor asumate, termen pentru soluționarea problemei – 3 zile;
 - suspendarea activităților autorizate pe un termen de 3 luni cu informarea conducerii instituției și Ministerului Sănătății (Ordinul MS nr. 427 din 06.06.2017 cu privire la aprobarea Standardului privind organizarea și desfășurarea activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane, p. 27.3, Cap. IV).
 - includerea indicatoarelor de performanță pentru instituțiile medico-sanitare autorizate în domeniul transplantului.
- Pentru includerea mai multor pacienți în listele de așteptare pentru transplant renal este necesar de a elabora un regulament, de comun cu CNAM, în vederea stabilirii unui mecanism de rambursare a centrelor de dializă în cazul când primitorii potențiali nu se regăsesc în lista de așteptare.
- Pentru soluționarea problemelor și impedimentelor în activitățile de reproducere asistată medical:
 - urgentarea aprobării a actelor normative care vizează domeniul RAM;
 - elaborarea procedurilor operaționale standard (POS) cu privire la autorizarea prestatorilor RAM și privind raportarea, investigarea, înregistrarea și transmiterea informațiilor despre incidentele adverse grave și reacțiile adverse grave;
 - elaborarea unui model nou de raportare a activității prestatorilor RAM
- Promovarea donării de organe și țesuturi umane de la donator decedat prin organizarea seminarelor de conștientizare, campaniilor de promovare în cadrul publicului larg.

❖ **Propuneri pentru planul de activitate pentru anul 2025:**

- ***Planul Național de Aderare (HG nr. 829/2023)***
 - ✓ Elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la crearea și funcționarea **rețelei naționale de coordonare în domeniul transplantului.**
 - ✓ Elaborarea proiectului Ordinului Ministerului Sănătății cu privire la **dezvoltarea mecanismului de inspecție și a măsurilor de control** privind conformitatea cu standardele de calitate și siguranță pentru substanțele de origine umană, activitățile de la donare până la utilizare la om în vederea asigurării protecției sănătății umane.
- ***Planul de activitate instituțional***
 - ✓ Vizita de studiu prin intermediul instrumentului TAIEX (Case ID AGR IND/STUD 90386) cu privire la crearea rețelei naționale de coordonare în domeniul transplantului. Scopul

Misiunii de experți era de a dobândi cunoștințe aprofundate și expertiză în implementarea sistemelor de biovigilență pentru organe, țesuturi și celule umane, 14-18 aprilie 2025, Ljubljana Slovenia.

- ✓ Elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea biobăncii.
- ✓ Elaborarea procedurii de autorizare a prestatorilor de servicii medicale RAM pentru activitățile: donare, prelevare, testare, procesare, conservare, stocare, distribuie, import/export, transport și utilizare la om a țesuturilor și celulelor reproductive.
- ✓ Elaborarea procedurii operaționale standard (POS) cu privire la autorizarea prestatorilor RAM:
 - structura dosarului de autorizare;
 - inspecția de autorizare la fața locului;
 - raportul de evaluare, decizia grupului de evaluatori.
- ✓ Elaborarea POS privind raportarea, investigarea, înregistrarea și transmiterea informațiilor despre incidentele adverse grave și reacțiile adverse grave care pot influența calitatea și siguranța organelor, țesuturilor și celulelor umane.
- ✓ Elaborarea POS privind trasabilitatea organelor, țesuturilor și celulelor destinate utilizării la om.
- ✓ Elaborarea POS privind aplicarea Codului European Unic
- ✓ Elaborarea POS privind raportarea activităților desfășurate de prestatorii de servicii medicale RAM.
- ✓ Anunțarea și desfășurarea Licităției publice de către CAPSC cu privire la re-ingineria adaptivă a SIT la arhitectura registrului medical.
- ✓ Lucrări asupra creării portalului informațional transplant.gov.md.
- ✓ Lucrări asupra creării și dezvoltării portalului dializa.gov.md de introducere a datelor privind înregistrarea ședințelor de hemodializă efectuate în țară ca extindere a Registrului Național Renal.
- ✓ Crearea interfeței Băncilor de țesuturi și celule umane, banca.gov.md.
- ✓ Stabilirea interoperabilității cu SI Catalogul Semantic.
- ✓ Elaborarea și aprobarea Planului de achiziții publice în limita alocațiilor bugetare pentru anul 2025.
- ✓ Demararea procedurilor de achiziții publice, conform necesităților Agenției de Transplant.
- ✓ Elaborarea și implementarea politicii antifraudă și anticorupție în cadrul Agenției de Transplant.
- ✓ Elaborarea și aprobarea Nomenclatorului dosarelor Agenției de Transplant.
- ✓ Implementarea prevederilor art. 10 din Legea nr. 148/2023 privind accesul la informație de interes public.
- ✓ Promovarea donării de organe și țesuturi de la donator cadaveric prin organizarea seminarelor de conștientizare, campanii de promovare în cadrul publicului larg.
- ✓ Elaborarea Raportului anual de activitate la sfârșitul lunii ianuarie, prezentarea – la sfârșitul lunii februarie 2026.